

2015

Årsredovisning
Länsförsäkringar
Fondliv

Det finansiella året 2015

Året i korthet

- Årets resultat förbättrades till 519 (368) Mkr främst till följd av den starka utvecklingen av det förvaltade kapitalet, genom ett positivt nettoflöde och positiv avkastning.
- Förvaltad kapital i Länsförsäkringar Fondliv uppgår till 103 (93) mdr. Kapitalet som förvaltas åt liv- och pensionsförsäkringskunderna ökade under året med 10 (21) procent.
- Premieinkomsten, enligt Svensk Försäkrings definition, uppgick till 6,1 (6,2) mdr vilket gör Länsförsäkringar marknadsledande på vår huvudmarknad konkurransutsatt tjänstepension.

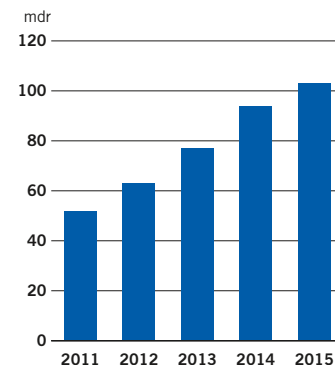
*Svenskt Kvalitetsindex Försäkring

*Mätt i premieinkomst.

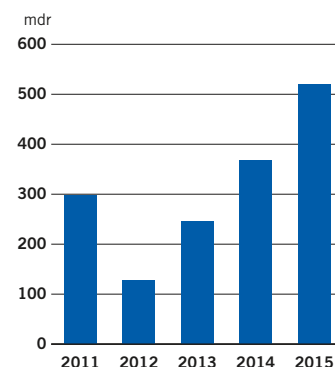
NYCKELTAL

Mkr	2015	2014	2013	2012	2011
Premieinkomst	140	107	61	20	20
Årets resultat	519	368	246	128	297
Förvaltad kapital	102 807	93 610	77 438	62 944	52 165
Solvenskvt	1,84	1,59	1,70	2,20	2,67
Balansomslutning	105 816	96 143	79 908	65 505	54 090

Förvaltad kapital

Resultatutveckling

Innehåll

Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringsgruppens fondförsäkringsbolag och dotter- bolag till Länsförsäkringar AB

Länsförsäkringar Fondliv erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension.

Länsförsäkringar Fondlivs fondtorg består av 35 fonder med eget varumärke och 46 externa fonder. Vår Garanti-förvaltning är ett komplement till fondtorget för kunder som vill ha en uttalad garanti om att minst få tillbaka sparad belopp. Länsförsäkringar Fondlivs produkter distribueras via länsförsäkringsbolagen och oberoende försäkringsförmedlare.

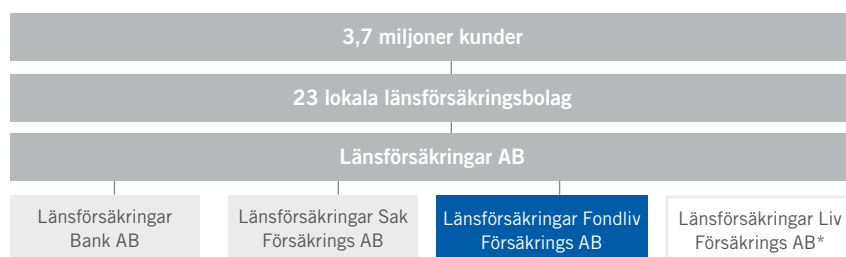

Kort om Länsförsäkringar

Kundägda länsförsäkringsbolag med lokal närvaro

Länsförsäkringar består av 23 lokala och kundägda länsförsäkringsbolag och det gemensamt ägda Länsförsäkringar AB, som är Fondlivs moderbolag. Länsförsäkringsbolagen ägs av försäkringskunderna. Genom respektive länsförsäkringsbolag får kunderna ett helhetserbjudande inom bank, försäkring och fastighetsförmedling. Utgångspunkten är den lokala närvaron och förankringen – erfarenheten visar att lokal

beslutskraft, kombinerad med gemensam förvaltning och affärsutveckling, skapar ett mervärde för kunderna. Grundläggande är också en långsiktig omsorg om kundernas trygghet: Det finns inga externa aktieägare och kundernas behov och krav är därför det primära uppdraget. Länsförsäkringsgruppen har mer än 3,7 miljoner kunder och cirka 6 000 medarbetare.

*Bolaget bedrivs enligt ömsesidiga principer och konsolideras inte i Länsförsäkringar AB.

Inledning

2 Vd-kommentar

Verksamheten

4 Förvaltningsberättelse
8 Femårsöversikt

Finansiella rapporter

10 Resultaträkning
10 Rapport över totalresultatet
11 Resultatanalys
12 Balansräkning
14 Rapport över förändringar i eget kapital
14 Kassaflödesanalys
15 Noter
38 Revisionsberättelse

Övrig information

39 Styrelse och revisor
40 Ledning
41 Adress

Ett begripligt pensions- erbjudande som uppfattas som tryggt och nära

Vd-kommentar | Nöjda kunder, god tillväxt och starka nyckeltal. Under 2015 tog vi stora kliv mot målen i den långsiktiga planen för länsförsäkringsgruppens fondlivaffär. Grunden för våra framgångar bygger på att vi finns nära kunderna och ett långsiktigt arbete med att bygga ett begripligt pensionserbjudande som uppfattas som tryggt och nära.

Vi är både glada och stolta över att vi för tredje året i rad har de mest nöjda privatkunderna inom liv- och pensionsförsäkring. Vi behåller också vår andraplats på tjänstepensionsmarknaden bland företagskunderna. Höga betyg från kunderna är en särskilt viktig grund för oss eftersom hela vår verksamhet utgår från kunderna. Med det som utgångspunkt finns vi nära kunderna, utvecklar erbjudanden och fattar beslut nära de som berörs av dem. Att vi har ett starkt förtroende och ett gott anseende hos kunderna är något som vi ska vara noga med att vårda och utveckla.

Vi erbjuder pensionssparande främst inom tjänstepension och vi vänder oss både till de små och medelstora företagen samt de stora företagen. För dessa kunder vill vi skapa ett begripligt pensionserbjudande som uppfattas som tryggt och nära.

Starkt resultat

Vi levererade ett starkt resultat för 2015. Resultatet uppgick till 519 miljoner kronor och utvecklades bättre än förväntat. Den fortsatt goda tillväxten av försäkringskapitalet gav ökade intäkter under året och en god kostnadskontroll bidrog också till det starka resultatet för 2015.

Försäkringskapitalet uppgick till 103 miljarder kronor vid årsskiftet. Det är förbättring med 10 procent jämfört med 2014 och nästan en fördubbling sedan 2012. Vi ser att vi har ett attraktivt erbjudande då

många kunder väljer att samla sitt kapital hos oss. Externt inflyttat kapital har nästan fördubblats jämfört med 2014. Vi fortsätter även det viktiga arbetet med att minska utflyttat kapital, detta genom att stärka vårt erbjudande för att säkerställa att kunderna aktivt väljer att stanna kvar hos oss och att de samlar sitt pensionskapital och engagemang inom Länsförsäkringar.

Även nyförsäljningen utvecklades positivt och vi är extra glada över att både våra rådgivare och förmedlarna ökar försäljningen jämfört med föregående år.

Tydligare erbjudande och fokuserat hållbarhetsarbete

Under året fortsatte vi att utveckla erbjudandet. Begripliga och anpassade pensions- och försäkringslösningar för företagen, familjen och de anställda. En del i detta är att erbjuda Sveriges bästa fondutbud. Under 2015 stärkte vi investeringserbjudandet genom konceptet Bekväma fonder. Fonderna är skräddarsydda för pensionssparande och genomför automatiska fondbyten när en eller flera fonder byts ut. Det sker även en kvartalsvis justering av fördelningen mellan fonderna. Under året kompletterades erbjudandet även med en riskavtrappningstjänst, Bevara pension, som automatiskt minskar risken i sparatet inför och under utbetalning. Det skapar en tydlig och efterfrågad kundnytta. Dessutom fyllde vi på med flera nya fon-

der, förbättrade vår olycksfallsförsäkring och stärkte erbjudandet till de kunder som vill flytta sin pension till oss.

I juni lanserades Swesifs hållbarhetsprofil på Länsförsäkringars fondplattform. Det innebär att det blir enklare för våra kunder att välja ut och jämföra fonder utifrån hållbarhetskriterier. Hållbarhetsprofilen är en branschgemensam standard för att beskriva fonders arbete med hållbarhetsfrågor.

Starkt position

Vår ambition är att vara marknadsledande i prioriterade segment. Under året har vi startat ett arbete för att tydligare etablera Länsförsäkringars position på pensionsmarknaden och vad varumärket står för. Arbetet är en ambitiös och långsiktig satsning som vi kommer att se de första resultaten av redan i inledningen av 2016.

Rådgivning och attraktiva kundmötesplatser

En ledande position på tjänstepensionsmarknaden ställer krav på en betydande distributionskraft och hög närvaro i marknaden. Länsförsäkringsbolagens rådgivare och franchisetagarna, är viktiga för att bära ut Länsförsäkringars erbjudande. På företagsmarknaden förstärks vår distributionskraft ytterligare genom goda relationer med försäkringsförmedlare. Vi har idag en bra bredd för att kunna möta kundernas

Vi tror på rådgivning och att det skapar värde för kund och är grunden för en långsiktig relation.

behov och förmågan att låta kunden välja kundmötesplats ger konkurrenskraft.

Vi tror på rådgivning och att det skapar ett värde för kund och är grunden för en långsiktig relation. Under året har de lokala länsförsäkringsbolagen rekryterat fler rådgivare och vi har satsat kraftfullt på både grundutbildning och vidareutbildning för att erbjuda attraktiva och tillgängliga kundmöten.

Vi har även fortsatt vår satsning på de viktiga försäkringsförmedlarna, såväl i utvecklingen av våra erbjudanden som att vara konkurrenskraftig i de upphandlingar som varit aktuella under året. Vi gläds åt den positiva responsen vi får från de prioriterade förmedlarna och deras kunder.

Vi prioriterar tillsammans med övriga länsförsäkringsgruppen våra satsningar på attraktiva digitala tjänster för kunderna. Nyligen lanserade vi möjligheten att se sitt årsbesked i vår mobilapp vilket har uppskattats. Enkla köpprocesser som kompletteras med tjänster för självservice och mervärden effektiviserar inte bara distributionen av våra tjänster utan stärker också attraktionskraften och långsiktiga kundrelationer.

Ett av årets största utvecklingsprojekt har som mål att effektivisera rådgivningsarbetet via bättre och effektivare verktyg och lanseringen av detta rullas ut i inledningen av 2016.

Kartan ritas om i grunden

Marknaden är mitt inne i en stor förändring som drivs av kundernas ökade krav, nya regelverk och inte minst digitalisering. Vi har bara sett början av den förändring som liv- och pensionsmarknaden kommer att genomgå och det är mycket inspirerande att vara en del av denna. Det är en spännande tid och vi arbetar intensivt med att både införa och anpassa oss till nya förutsättningar med kundernas bästa för ögonen.

De nya regelverken har som huvudsakligt syfte att stärka kunderna ställning och skapa stabilitet i systemet. För oss i Länsförsäkringar är det i grunden ett naturligt och självklart förhållningsätt.

Arbetet med att implementera det europeiska regelverket Solvens II har fortsatt under året. Nästan samtliga delar av organisationen har varit delaktig i arbetet för att kunna leva upp till de nya kraven. Vi är väl förberedda när regelverket nu träder ikraft och arbetar konsekvent med att säkerställa att det också skapar stor affärs och kundnytta.

Fler regelverk är också på väg. Både IDD och MiFID II kommer påverka branschen i stor utsträckning och kan komma att rita om affärsmodeller och processer i grunden. Under året har vi arbetat intensivt för att möta nya förutsättningar med fortsatt starka erbjudanden och affärsmodell.

Resan fortsätter

2015 blev ett mycket starkt år för fondlivverksamheten. Jag vill passa på att rikta ett stort tack till alla medarbetare som med sitt engagemang bidragit till vårt starka resultat och till det förtroende vi får från kunderna.

Stärkta av framgångarna fortsätter vi nu resan mot målen i den långsiktiga planen för länsförsäkringsgruppens fondlivaffär. Under 2016 kommer vi fortsätta arbetet med hållbarhetsfrågorna, att bli en vinnare på flyttmarknaden, fortsätta investera i rådgivning och i digital utveckling. Under 2016 ska vi fortsätta bygga ett begripligt pensionserbjudande som uppfattas som tryggt och nära.

Stockholm i februari 2016

TUA HOLGERSSON

Vd Länsförsäkringar Fondliv

Förvaltningsberättelse

Styrelsen och verkställande direktören för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), nedan Länsförsäkringar Fondliv, avger härmed årsredovisning för 2015. Uppgifter inom parentes avser föregående år. Belopp anges i miljontals kronor om inget annat anges.

Ägarförhållande

Länsförsäkringar Fondliv är ett helägt dotterbolag till Länsförsäkringar AB (publ), organisationsnummer 556549-7020, som ägs av 23 länsförsäkringsbolag tillsammans med 16 socken- och häradsbolag.

Verksamhetsinriktning

Länsförsäkringar Fondliv bedriver verksamhet enligt lagen om livförsäkringar med anknytning till värdepappersfonder samt har koncession för liv- och sjukförsäkring i form av direkt sjuk- och olycksfallsförsäkring. Bolaget erbjuder pensionssparande med fondförvaltning och Garantiförvaltning.

Resultat och ekonomisk ställning

Resultatet i Länsförsäkringar Fondliv uppgick till 519 (368) Mkr. Det är en förbättring med 151 Mkr. Främsta anledningen till det förbättrade resultatet är ökade intäkter till följd av ökat förvaltad kapital.

Förvaltad kapital

Det förvaltade kapitalet har ökat med 9 mdr och uppgick till 103 mdr vid årets utgång. Ökningen beror både på positivt nettoinflöde och på positiv avkastning. Det förvaltade kapitalet för Garantiförvaltningen uppgick till 2,3 mdr per den sista december.

Premieinkomst

Större delen av Länsförsäkringar Fondlives premieflöden redovisas via balansräkningen. Premieinkomsten efter avgiven återförsäkring i resultaträkningen uppgick till 140 (107) Mkr. Från och med 2013 nytecknas riskförsäkringar i Länsförsäkringar Fondliv. Då affären är i ett uppbyggnadsskede växer premieinkomsten mycket jämfört med föregående år. Som premieinkomst redovisas den del av premierna som innehåller en väsentlig försäkringsrisk.

Avgifter från finansiella avtal

Avgifter från den finansiella komponenten i avtalen redovisas som avgifter från finansiella avtal. Avgifterna har ökat med 14 procent jämfört med föregående år och uppgick till 649 (570) Mkr. Ökningen förklaras främst av volymökning genom ökat förvaltad kapital och stabilt premieinflöde.

Förvaltningsersättningar

Förvaltningsersättningarna uppgick till 728 Mkr jämfört med 598 Mkr föregående år. Ökningen beror på det ökade förvaltade kapitalet.

Driftskostnader

Driftskostnaderna uppgick till 910 (867) Mkr, en ökning med 5 procent. Ökningen av driftskostnaderna förklaras främst av ökade försäljningskostnader och lönekostnader, fler personer var anställda under 2015 jämfört med 2014, samt högre kostnader för IT och administration. Av driftskostnaderna utgör 342 (330) Mkr administrationskostnader.

Marknad

Nyför säljning och premieinkomst

Den största delen av Länsförsäkringars nyför säljning inom liv avser pensionslösningar till företag som inte har kollektivavtal. Det är en marknad där behovet av individuell rådgivning är stort. Med utgångspunkt i kundens behov görs en pensionsanalys, varpå kunden får erbjudande om en lösning som normalt består av både sparande till pension samt olika försäkringslösningar som kunden behöver för att kunna leva ekonomiskt tryggt. Länsförsäkringar Fondliv säljer sina försäkringslösningar både via egen säljkår (inklusive franchise-tagare) och försäkringsförmedlare.

Länsförsäkringar Fondlives totala premieinkomst, enligt Svensk Försäkrings defini-

tion, uppgick till 8 645 (8 543) Mkr. Inflyttat kapital stärkte premieinkomsten med 1 375 (1 704) Mkr. Delmarknaderna ej kollektivavtalad tjänstepension svarade för 77 procent av totala premieinkomsten. Avtalspension stod för 8 procent och Sparmarknaden för 8 procent av totalt inbetalda premier och Privat stod för 7 procent av premieinkomsten.

För Garantiförvaltning uppgick premieinkomsten till 425 (589) Mkr. Inflyttat kapital stärkte premieinkomsten med 144 (329) Mkr.

Inom delmarknaden ej kollektivavtalad tjänstepension uppgick nyför säljningen till 8 483 (8 536) Mkr. Det är en procent sämre än föregående år vilket beror på ett statistikfel 2014. Nyför säljningen, justerad för statistikfelet, ökade med 16 procent 2015. Alla säljkanaler har haft en positiv utveckling jämfört med föregående år. Egna säljare har ökat med 12 procent, Franchise med 11 procent och mäklad kanal med 15 procent.

Livförsäkringsmarknaden

Under 2015 kan vi se att trenden håller i sig och nyför säljningen fortsätter att öka. Nyför säljning på den svenska livförsäkringsmarknaden inom fondförsäkring uppgick till 92 161 Mkr och har ökat med 21 procent. Även premieinkomsten ökar på den svenska livförsäkringsmarknaden. För 2015 uppgick premieinkomsten till 80 146 Mkr. Det är en ökning med 11 procent rensat för den beståndsöverlåtelse på 12,2 mdr som Nordea Liv genomförde under det fjärde kvartalet 2014. Länsförsäkringar Fondlives totala marknadsandel för fondförsäkring, mätt i försäljningsvärde, uppgick 2015 till 10,0 (11,5) procent. Länsförsäkringar Fondlives totala marknadsandel mätt i premieinkomst uppgick till 10,1 (9,3) procent.

Tjänstepensioner den största marknaden

Försäljningsvärdet på tjänstepensionsmarknaden för fondförsäkring var 62 085 (55 287) Mkr vilket motsvarar en ökning med 12 procent. Tjänstepensionsmarknaden är den största av delmarknaderna, den utgör 67 (73) procent av den totala fondförsäkringsmarknaden. Länsförsäkringar Fondlivs försäljningsvärde inom fondförsäkring var 7 970 (7 859) Mkr, en ökning med 1 procent. Detta motsvaras av en marknadsandel på 12,8 (14,2) procent på fondförsäkringsmarknaden.

Privatmarknaden

Delmarknaden privat pension inom fondförsäkringsmarknaden minskade med 53 procent och Fondlivs marknadsandel inom fondförsäkring uppgick till 21,9 procent vilket är en förbättring med 8 procentenheter jämfört med 2014.

Sparmarknaden

Delmarknaden Spar inom fondförsäkringsmarknaden ökade med 59 procent. Länsförsäkringar Fondlivs marknadsandel uppgick till 3,5 (2,9) procent. Anledningen till att privatmarknaden minskar och sparmarknaden ökar så kraftigt är den sänkta avdragsrätten för privat sparande.

Utveckling av den finansiella marknaden

2015 var ett år med stora rörelser på de finansiella marknaderna. Början av året bjöd på fortsatta uppgångar på börserna men i april började en större osäkerhet sätta sitt avtryck. Den globala tillväxten blev något lägre än vad som väntades vid inledningen av året, men utvecklingen fortsatte ändå åt rätt håll. Den amerikanska ekonomin utvecklades i god takt och arbetsmarknaden fortsatte att stärkas. Denna utveckling fick den amerikanska centralbanken att

höja räntan mot slutet av året, den första räntehöjningen sedan 2006. Europas ekonomi har fortsatt sin återhämtning under året, delvis till följd av mycket expansiva åtgärder från den europeiska centralbanken. De stödåtgärder som centralbanken implementerade i början av året fick långa räntor att nå historiskt låga nivåer under våren. Rörelserna därefter har varit stora som en följd av stundvis stor oro för den globala ekonomin, främst drivet av oro kring den kinesiska ekonomin, men också spekulationer kring om och när räntehöjningar från den amerikanska centralbanken skulle komma. Oron för den globala ekonomin har även satt sitt avtryck på mer riskfyllda tillgångar där börserna överlag uppvisat stora rörelser. I svenska kronor mätt har den japanska börserna utvecklats starkast under året. Sverige, USA och Europa uppvisar positiv avkastning medan tillväxtmarknaderna har backat. Långa räntor har stigit något sedan botten i april men är fortsatt låga medan en ökad oro har fått kreditpreparat att gå isär. Den svenska ekonomin har utvecklats i mycket god takt. Inflationen är dock fortfarande mycket låg vilket har resulterat i en mycket ovanlig situation med negativ styrränta och hög tillväxt.

Fondutbud och Garantiförvaltning

Länsförsäkringars fondutbud består av 35 fonder med eget varumärke och 46 externa fonder, sammanlagt 81 fonder. Fonderna med eget varumärke finns inom Länsförsäkringars eget fondbolag och förvaltas av noga utvalda externa förvaltare. De externa fonderna ger ytterligare bredd och djup åt utbudet och har valts ut för att de presterar goda resultat jämfört med andra liknande fonder på marknaden. Uppföljning görs löpande för att säkerställa att fonderna och förvaltarna fortsätter att prestera bra resultat. De som av något skäl inte lever upp till

kraven byts ut. Arbetet med att löpande utvärdera och se över utbudet och fondernas kvalitet är prioriterat. Genom att erbjuda ett utbud av utvalda fonder med bra kvalitet i olika fondkategorier får kunden hjälp med valet av fonder och förvaltare. Av de 81 fonderna i det rekommenderade fondutbudet utvecklades 67 procent av fonderna positivt och 33 procent negativt under 2015 (fem av fonderna i utbudet startade i april 2015 och saknar helårsavkastning vilket gör att de inte är med i jämförelsen). 16 av fonderna steg med över 10 procent samtidigt som fem fonder sjönk mer än 10 procent. Fonderna med högst avkastning under 2015 var SEB Europa Småbolag, Länsförsäkringar Småbolag Sverige och Lannebo Småbolag. Svagast utveckling under 2015 hade Blackrock World Mining, Blackrock Latin America och JPM Africa.

Garantiförvaltning är vårt alternativ till kunder som efterfrågar en garanti i sitt sparande och som har ett behov av att veta den lägsta nivån på sina framtida utbetalningar. Principen för garantin är att kunden får tillbaka de inbetalningar som gått till sparandet med möjlighet till ytterligare avkastning. Full garanti, det vill säga minst ”pengarna tillbaka” gäller efter minst tio års spartid. Vid kortare spartider gäller en trappa, där garantin är 80 procent mellan fem och tio år kvar till pension och som lägst 70 procent när det är mindre än fem år kvar till pension. Tillgångarna i Garantiförvaltningen fördelas mellan aktie- och ränteplaceringar där räntedelen alltid ska vara minst 40 procent och aktiedelen kan gå ner till noll. Förvaltningen sköts av kapitalförvaltningensheten på Länsförsäkringar AB. Avkastningen under året var -0,23 procent. Ränteportföljen utvecklades negativt och aktieportföljen utvecklades positivt under året, då främst svenska, europeiska och japanska aktier. Det största negativa bidraget i ränteportföljen kom från krediter av typen Non

Investment Grade. Cirka 58 procent av portföljen finns nu i ränteplaceringar och cirka 42 procent i aktier. Under inledningen av året låg ungefär 50 procent i ränteplaceringar, varav det mesta i svenska statspapper och bostadsobligationer. Cirka 50 procent låg i aktier som var placerade globalt. Under slutet på sommaren minskades andelen aktier från ungefär 50 till 43 procent samtidigt som rättedelen ökade med motsvarande andel. Aktieandelen består till största delen av amerikanska, europeiska och svenska aktier.

Förändringar i fondutbudet under 2015
I februari lanserades två nya temafonder i utbudet, BNP Paribas Equity World Aqua och Deutsche Invest Global Infrastructure. I april lanserades fem nya bekväma fonder från Länsförsäkringar med utgångspunkt från våra bekväma placeringsförslag med fem olika risknivåer. Under oktober togs Didner & Gerge Aktiefond in i utbudet inom kategorin svenska aktier.

Väsentliga händelser under året

Nytt utbetalningssystem

Under året har stora resurser lagts på framtagande och implementering av ett nytt utbetalningssystem. Detta system sjuöptes i september men arbete har pågått under hela året med att skapa den funktionalitet som krävs.

Livplan och positioneringsarbete

Livplan – Med sikte 2018 har tagits fram och denna innebär en betydande ambitionsökning där vi ska både öka nyförsäljningen och vara vinnare på flyttmarknaden. Aktiviteter och åtgärder har tagits fram som är nödvändiga för att kunna nå målen varav några beskrivs nedan.

Länsförsäkringar Fondliv strävar efter att bli ledande inom trygghetslösningar på liv- och pensionsmarknaden. Under året har ett strategiarbete genomförts kring den kommunikativa positioneringen för liv- och pensionsmarknaden. Resultatet av arbetet är att vi ska kommunicera vårt erbjudande och positionera vår verksamhet utifrån ett trygghetsperspektiv.

Solvens II

Länsförsäkringar Fondliv lämnade i juni in en ansökan om att få tillämpa en intern modell för marknadsrisk under Solvens II.

Ny ersättningsmodell

En ny ersättningsmodell har implementerats under året som bättre ska spegla hur lönsamhet skapas i livaffären. Istället för uppfrent betalas högre ersättning för inflöde av pengar.

Navet

Ett nytt försäljningsstöd för livsäljare, även kallat Navet, har tagits fram och går i pilotdrift under januari 2016. Navet är ett gränssnitt som ska underlätta informationsinhämtning och arbetet i underliggande basystem och tjänster. Navet är en viktig leverans på vägen mot målen i Livplanen 2018 genom att bidra till effektivisering av distributionen och utveckling av kundmötet.

Försäkringsfabriken

Länsförsäkringar Fondliv har under året inlett ett samarbete med Försäkringsfabriken. Samarbetet innebär att säljarna på ett smidigare sätt kan få information om vilka försäkringar som är flyttbara eller inte. Det nya arbetssättet startade under december och ska vara på plats i början av 2016.

Väsentliga händelser efter årets utgång Solvens II

Arbetet under 2015 har i första hand inriktats på att slutföra implementering av regelverket. Förberedelsearbetet har även utförts med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Nya former för styrning, hantering och kontroll av risker samt allokering av kapital har bidragit till att effektivisera arbetsprocesser och att utveckla bättre beräkningsverktyg för avvägningar mellan risktagande och möjligheter till avkastning.

Länsförsäkringar Fondliv har under året tillsammans med övriga försäkringsbolag i Länsförsäkringar AB koncernen ansökt till Finansinspektionen om att få använda en partiell intern modell för rapportering av solvenskapitalkrav. Därigenom ska Länsförsäkringar Fondliv kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standardformel. Ett beslut från Finansinspektionen förväntas under första kvartalet 2016.

Förväntningar avseende den framtida utvecklingen

Länsförsäkringar Fondliv kommer även fortsättningsvis att fokusera på att erbjuda fondförsäkring via Länsförsäkringars fondtorg för pensionssparande med förvaltningsformen Garantiförvaltning som ett komplement för kunder som vill ha en uttad garanti om att minst få tillbaka sparad belopp. Länsförsäkringar Fondliv kommer fortsatt att erbjuda sjukförsäkring, efterlevandeförsäkring och olycksfallsförsäkring.

Risker och riskhantering

Ett av de viktigaste målen för Länsförsäkringar Fondliv är att säkerställa att bolaget med marginal kan infria sina åtaganden till kunderna. Styrningen av risktagandet är därför en integrerad del i verksamhetsstyrningen och har som mål att en betryggande avvägning nås mellan risknivå och förutsättningar för avkastning. Länsförsäkringar Fondliv är exponerat mot främst marknadsrisk och livförsäkringsrisker. Bland marknadsriskerna är aktierisk, valutarisk och ränterisk de risker som medför störst kapitalkrav. Marknadsriskerna begränsas genom limiter för kapitalkraven från placeringsverksamheten. Länsförsäkringar Fondliv uppfyller legala och tillsynsbaserade kapitalkrav med marginal. Se vidare not 2 Risker och riskhantering.

Medarbetare

Medarbetarskap och Ledarskap
Engagerade medarbetare och ett starkt ledarskap är viktiga förutsättningar för att uppnå goda resultat. Länsförsäkringar Fondliv arbetar tillsammans med övriga bolagen inom Länsförsäkringar AB koncernen enligt en gemensam modell för prestationsstyrning. En ny medarbetarprofil har införts i verksamheten under 2015. Medarbetarskap i Länsförsäkringar Fondliv innebär bland annat att varje medarbetare tar ansvar för sin egen utveckling vad gäller prestation, kompetens och hälsa. I medarbetarskapet ingår även att aktivt driva verksamhetsförbättringar. Utgångspunkten är företagets värderingar samt medarbetar- och ledarprofilen. Nöjd medarbetarindex (NMI) ligger på samma höga nivå som i fjol. Faktorer som påverkar NMI är bland annat bra arbetsklimat, upplevelsen av

respekt i arbetsgrupper, information från närmaste chef och hög kännedom om företagets övergripande mål. Målet är också att öka medarbetarnas engagemang.

Hälsa och arbetsmiljö

I personalpolicyn beskrivs ledarskapsansvaret inom arbetsmiljö- och hälsofrågor. Riskbedömning sker inför alla organisatoriska förändringar i verksamheten och är ett uttalat chefsansvar. Alla medarbetarna har en sjukvårdsförsäkring, som ger snabb tillgång till privat vård. I försäkringen ingår sjukvårdsrådgivning, personligt samtalsstöd samt förebyggande hälsotjänster. En tydlig rehabiliteringsprocess finns implementerad i verksamheten. Inom Länsförsäkringar finns ett generöst subventionerat friskvårdserbjudande i egen anläggning med motionspass, konditions- och styrketräning och möjligheter till massage och motion en timme i veckan på arbetstid. Avtal med Företagshälsovården finns för hälsokontroller samt arbetsrelaterade sjukdomar som stressymptom eller ergonomiska besvär.

Jämställdhet och mångfald

En jämn fördelning mellan män och kvinnor eftersträvas på chefsbefattningar inom samtliga nivåer i bolaget. Mätningar utförs regelbundet för att mäta hur medarbetare uppfattar jämställdheten inom bolaget, mätningen 2015 visade på en förbättring av hur jämställd arbetsplatsen uppfattas. En kartläggning har genomförts under året för att identifiera obalans mellan könen i arbetsgrupper, inom bolaget har inga obalanser vilka kräver åtgärder identifierats. Kvalitetssäkring av lönenivån för män och kvinnor i lika befattningar på samtliga nivåer har genomförts under året och en lönekartläggning enligt lag sker var tredje år. Ett aktivt arbete sker i nyrekrytering för att öka den etniska mångfalden. Inga diskrimineringsärenden rapporterades under 2015. För uppgift om antal anställda m.m., se not 10.

Miljö

Länsförsäkringar Fondliv arbetar med miljöhänsyn i hela verksamheten genom att minska miljöpåverkan från verksamheten och att miljöanpassa erbjudandet. Miljöledningssystemet är certifierat enligt ISO 14001 för att miljöarbetet ska drivas på ett strukturerat och uthålligt sätt och samtliga länsförsäkringsbolag är också certifierade enligt ISO 14001. Länsförsäkringar Fondliv tar ansvar för den negativa påverkan på miljön, som uppstår på grund av verksamhet, i enlighet med företagets miljöpolicy. Tjänsteresor ger bland annat utsläpp av växthusgasen koldioxid. För att minimera miljöpåverkan från tjänsteresorna styrs resorna i stor utsträckning till tåg enligt de reseriktlinjer som finns i tjänsteresepolicyn. Teknisk utrustning möjliggör möten via telefon, video och i digitala kanaler som minskar resandet. De tjänstebil-lar som finns uppfyller miljöbilsdefinitionen i tjänstebilpolicyn. För att stimulera övergången till fordon som drivs med icke fossila bränslen har företaget också laddningsstationer för elbilar. Möjligheten att låna cyklar och SL-kort för resor under dagen ger också incitament att resa mer miljövänligt.

I arbetet inom ansvarsfulla investeringar, som baseras på internationella konventioner inom områdena miljö, mänskliga rättigheter, barnarbete, arbetsrätt, korruption och kontroversiella vapen, finns ett stort fokus på klimatrisker. I slutet av 2015 skrev Länsförsäkringar AB under det internationella initiativet Montreal Pledge där investerare världen över förbinder sig att mäta och redovisa koldioxidavtryck för sina investeringar. I slutet av 2015 redovisades Länsförsäkringars koldioxidavtryck på de egna aktiefonderna och en ny mätning kommer genomföras under 2016. Ett arbete har inletts med att identifiera hur investeringarnas koldioxidavtryck kan minskas. Länsförsäkringar AB stödjer Carbon Disclosure Project (CDP) som samlar miljöinformation från bolag utifrån finansiella aktörers och investerares krav och behov.

Utvecklingen av digitala tjänster ger stora möjligheter till att minska pappersutskicken till kund och samtidigt höja service och kvalitet i informationen. Utöver att det minskar miljöpåverkan från papperstillverkningen och transporten av utskicken så blir informationen mer lättillgänglig för kunden. I slutet av 2015 lanserades länsförsäkrings-gruppens digitala målbild som är att utforma marknads bästa och mest uppskattade digitala tjänster för bank, försäkring, pension och fastighetsförmedling. Det personliga kundmötet är och ska fortsatt vara prioriterat när kunden behöver det.

Som ett led i att hela tiden förbättra miljöprestandan och att minska elförbrukningen har analys genomförts för att se när IT-arbetsplatsen används och hur mycket el som går åt. Resultatet av analysen visade på en låg energiförbrukning.

En viktig funktion som har stor inverkan på miljön är inköp av produkter och tjänster. Enligt inköspolicyn och uppförandekod för leverantörer ska inköp innebära en så liten miljöpåverkan som möjligt. Ett kontinuerligt arbete sker för att utveckla miljökraven för alla kategorier av inköp och upphandlingar.

Länsförsäkringar ABs kontorsfastigheter, där även Länsförsäkringar Fondliv har sina lokaler, är miljöklassade som lågenergiförbrukande samt utformade för att bidra till människors hälsa och miljö, i enlighet med Miljöklassad byggnad samt Green Building. Fastigheterna förvaltas av Humlegården AB, som också är certifierat enligt ISO 14001. Elen i fastigheterna är märkt med Bra Miljöval El, och värmen är fjärrvärme som till största delen produceras av förnyelsebart bränsle.

Förslag till vinstdisposition

Till bolagsstämans förfogande står följande vinstmedel:

Balanserad vinst	1 612 235 058 kronor
Årets vinst	518 959 376 kronor
Kronor	2 131 194 434 kronor

Styrelsen och verkställande direktören föreslår att i ny räkning balansera 2 131 194 434 kronor.

Resultatet av årets verksamhet och bolagets ställning 31 december 2015 framgår av efterföljande finansiella rapporter med tillhörande noter.

Femårsöversikt

Mkr	2015	2014	2013	2012	2011
Resultat					
Premieinkomst, efter avgiven återförsäkring	140	107	61	20	20
Avgifter från finansiella avtal	649	570	501	431	397
Kapitalavkastning, netto ¹⁾	-21,2	101	55	1 087	760
Försäkringsersättningar, efter avgiven återförsäkring	-98	-53	-36	-19	-10
Försäkringsrörelsens tekniska resultat	757	614	401	337	419
Årets resultat	519	368	246	128	297
Ekonomisk ställning					
Placeringstillgångar	2 697	2 045	1 440	612	57
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken	101 003	91 974	76 705	62 384	52 165
Försäkringstekniska avsättningar	1 938	1 432	875	426	57
Konsolideringskapital	2 231	1 812	1 694	1 835	1 420
Kapitalbas	2 104	1 638	1 394	1 426	1 420
Erforderlig solvensmarginal	1 145	1 029	819	649	531
Nyckeltal					
<i>Resultat av försäkringsrörelsen</i>					
Förvaltningskostnadsprocent, efter avgiven återförsäkring	0,9%	1,0%	1,1%	1,3%	1,1%
<i>Kapitalbas och kapitalkrav för försäkringsgrupp²⁾</i>					
Kapitalbas	9 437	7 619	-	-	-
Kapitalkrav	6 072	6 293	-	-	-

¹⁾ För ytterligare upplysningar se not 17 Kapitalavkastning per värderingskategori.

²⁾ Länsförsäkringar Fondliv ingår från och med 2014 i en försäkringsgrupp för Länsförsäkringar AB (publ) tillsammans med Länsförsäkringar Sak och Länsförsäkringar Liv. Anledningen till den nya försäkringsgruppen är en ändring av Försäkringsrörelselag (2010:2043) som trädde i kraft 1 augusti 2013 (Lag (2013:672) om ändring i Försäkringsrörelselagen (2010:2043)), men som genom övergångsregler började gälla 1 januari 2014.

Definitioner

Erforderlig solvensmarginal

Försäkringsrörelselagens krav på den minsta kapitalbas som ett livförsäkringsbolag måste ha, vilket i huvudsak utgörs av 4 procent av de försäkringstekniska avsättningarna jämte 3 promille av de positiva risksummorna (dödsfallsriskerna).

Förvaltningskostnadsprocent

Driftskostnaderna enligt resultaträkningen samt skaderegleringskostnader enligt not 8 i förhållande till genomsnittligt förvaltad kapital.

Kapitalbas

Summa eget kapital enligt balansräkning exklusive föreslagen utdelning samt avdrag för immateriella tillgångar.

Konsolideringskapital

Eget kapital, obeskattade reserver (inklusive uppskjuten skatt) samt övervärden på tillgångar.

Finansiella rapporter

Resultaträkning	10	Not 20 Andra immateriella tillgångar	29
Rapport över totalresultat	10	Not 21 Aktier och andelar i intresseföretag	29
Resultatanalys	11	Not 22 Räntebärande värdepapper emitterade av och lån till koncernföretag och intresseföretag	30
Balansräkning	12	Not 23 Aktier och andelar	30
Rapport över förändringar i eget kapital	14	Not 24 Obligationer och andra räntebärande värdepapper	30
Kassaflödesanalys	14	Not 25 Derivat	30
Not 1 Redovisningsprinciper	15	Not 26 Tillgångar för villkorad återbäring	30
Not 2 Risker och riskhantering	21	Not 27 Fondförsäkringstillgångar	30
Not 3 Premieinkomst	26	Not 28 Övriga fordringar	30
Not 4 Kapitalavkastning, intäkter	26	Not 29 Materiella tillgångar	30
Not 5 Orealiserade vinster på placeringstillgångar	26	Not 30 Förutbetalda anskaffningskostnader	30
Not 6 Övriga tekniska intäkter	26	Not 31 Aktiekapital	30
Not 7 Utbetalda försäkringsersättningar	26	Not 32 Livförsäkringsavsättningar	31
Not 8 Driftskostnader	26	Not 33 Oreglerade skador	31
Not 9 Arvoden och kostnadsersättning till revisorer	26	Not 34 Fondförsäkringsåtaganden	31
Not 10 Anställda, personalkostnader och ledande befattningshavares ersättningar	27	Not 35 Pensioner	31
Not 11 Kapitalavkastningar, kostnader	28	Not 36 Skulder avseende direkt försäkring	31
Not 12 Orealiserade förluster på placeringstillgångar	28	Not 37 Övriga skulder	31
Not 13 Övriga tekniska kostnader	28	Not 38 Klassificering av finansiella tillgång och skulder	32
Not 14 Kapitalavkastning, intäkter, icke-tekniskt	28	Not 39 Värderingsmetoder för verkligt värde	33
Not 15 Orealiserade vinster, icke tekniskt	28	Not 40 Upplysning om kvittning	33
Not 16 Kapitalavkastning, kostnader, icke-tekniskt	28	Not 41 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser	34
Not 17 Kapitalavkastning, netto per värderingskategori	28	Not 42 Förväntade återvinningstidpunkter för tillgångar och skulder	34
Not 18 Orealiserade förluster, icke-tekniskt	28	Not 45 Upplysningar om transaktioner med närstående	35
Not 19 Skatt	29		

Resultaträkning

Teknisk redovisning av livförsäkringsrörelse, Mkr	Not	2015	2014
Premieinkomst före avgiven återförsäkring			
Premieinkomst	3	155,1	114,7
Premier för avgiven återförsäkring		-14,8	-8,1
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring		140,3	106,6
Avgifter från finansiella avtal		649,3	569,8
Kapitalavkastning, intäkter	4, 17	116,3	111,3
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5, 17	5 365,1	11 608,2
Övriga tekniska intäkter	6	801,9	666,3
Försäkringsersättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	7	-38,5	-30,2
Återförsäkrarens andel		1,3	0,5
Summa		-37,2	-29,7
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring		-62,2	-34,9
Återförsäkrarens andel		1,0	12,1
Summa		-61,2	-22,8
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring		-98,4	-52,5
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)			
Försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk			
Fondförsäkringsåtagande		-5 119,8	-11 361,3
Driftskostnader	8, 9, 10	-910,4	-866,8
Kapitalavkastning, kostnader	11, 17	-46,6	-117,7
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	12, 17	-79,5	-
Övriga tekniska kostnader	13	-61,0	-50,0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		757,2	613,9
Icke teknisk redovisning			
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat		757,2	613,9
Kapitalavkastning, intäkter	14, 17	8,9	10,9
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	15, 17	-	2,8
Kapitalavkastning, kostnader	16, 17	-16,2	-7,7
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	18, 17	-4,2	-
Övriga icke tekniska kostnader		-0,0	-0,0
Resultat före skatt		745,7	619,9
Årets skatt	19	-226,7	-252,1
Årets resultat		519,0	367,8

Rapport över totalresultat

Mkr	2015	2014
Årets resultat	519,0	367,8
Övrigt totalresultat	-	-
Årets totalresultat	519,0	367,8

Resultatanalys 2015

Mkr	Direktförsäkringar av svenska risker						
	Total	Tjänstepensionsförsäkring			Övrig livförsäkring		
		Fond-försäkring	Individuell traditionell försäkring	Tjänsteanknuten sjukförsäkring och premiebefrielse	Fond-försäkring	Individuell traditionell försäkring	Ouppsägbar sjuk- och olycksfallsförsäkring samt premiebefrielse
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat							
Premieinkomst							
Premieinkomst före avgiven återförsäkring	155,1	6,8	10,9	114,2	7,6	13,7	1,9
Premier för avgiven återförsäkring	-14,8	-0,2	-0,3	-12,5	-0,4	-1,3	-0,1
Summa premieinkomst efter avgiven återförsäkring	140,3	6,6	10,6	101,7	7,2	12,4	1,8
Avgifter från finansiella avtal	649,3	476,3	20,4	-	148,9	-	3,7
Kapitalavkastning, intäkter	116,3	6,3	93,7	-	1,3	15,0	-
Orealiserade vinster på placeringstillgångar	5 365,1	4 415,4	0,0	-	949,7	-	-
Övriga tekniska intäkter	801,9	660,1	0,1	0,1	141,3	0,2	0,1
Försäkringsersättningar							
Utbetalda försäkringsersättningar före avgiven återförsäkring	-38,5	-4,7	-2,6	-15,9	-6,4	-8,9	-0,0
Återförsäkrarens andel	1,3	-	-	1,0	-	0,3	-
Summa	-37,2	-4,7	-2,6	-14,9	-6,4	-8,6	0,0
Förändring i avsättning för oreglerade skador före avgiven återförsäkring	-62,2	-	-5,1	-52,7	-	-3,4	-1,0
Återförsäkrarens andel	1,0	-	0,0	1,1	-	-0,1	0,0
Summa	-61,2	-	-5,1	-51,6	-	-3,5	-1,0
Summa försäkringsersättningar efter avgiven återförsäkring	-98,4	-4,7	-7,7	-66,5	-6,4	-12,1	-1,0
Förändring i andra försäkringstekniska avsättningar (efter avgiven återförsäkring)	-5 119,8	-4 238,2	25,2	-	-910,7	3,9	-
Driftskostnader	-910,4	-673,9	-27,2	-56,6	-132,1	-15,8	-4,8
Kapitalavkastning, kostnader	-46,6	-37,4	-1,0	-	-8,1	-0,0	-
Orealiserade förluster på placeringstillgångar	-79,5	-	-68,6	-	-	-10,9	-
Övriga tekniska kostnader	-61,0	-38,6	-0,1	-	-22,3	-	0,0
Livförsäkringsrörelsens tekniska resultat	757,2	571,9	45,5	-21,3	168,8	-7,6	0,2
Avecklingsresultat	-11,1	-	-	-9,8	-	-	-1,3
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)							
Livförsäkringsavsättning	1 775,4	-	1 518,1	-	-	257,3	-
Oreglerade skador	162,7	2,4	-	16,3	9,3	-	134,7
Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)							
Villkorad återbäring	506,0	-	447,1	-	-	58,9	-
Fondförsäkringsåtaganden	100 495,6	83 017,2	-	-	17 478,4	-	-
Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar							
Oreglerade skador	15,9	-	-	1,5	-	-	14,4

Balansräkning

Mkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella tillgångar			
Andra immateriella tillgångar	20	127,6	73,9
Summa immateriella tillgångar		127,6	73,9
Placeringstillgångar i koncernföretag och intresseföretag			
Aktier och andelar i intresseföretag	21	29,2	26,7
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	22	94,3	-
Summa placeringstillgångar		123,5	26,7
Andra finansiella placeringstillgångar			
Aktier och andelar	23	806,6	640,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	24	1 775,3	1 403,1
Derivat	25	20,8	2,1
Summa andra finansiella placeringstillgångar		2 602,7	2 045,2
Placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken			
Tillgångar för villkorad återbäring	26	506,0	614,8
Fondförsäkringstillgångar	27	100 497,2	91 628,7
Summa placeringstillgångar för vilka livförsäkringstagaren bär placeringsrisken		101 003,2	92 243,5
Återförsäkrars andel av Försäkringstekniska avsättningar			
Oreglerade skador		15,9	14,8
Fordringar			
Fordringar avseende återförsäkring		-	5,3
Övriga fordringar	28	407,0	431,0
Summa fordringar		407,0	436,3
Andra tillgångar			
Materiella tillgångar	29	2,8	2,3
Kassa och bank		450,2	263,6
Summa andra tillgångar		453,0	265,9
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter			
Upplupna ränteintäkter		20,0	0,7
Förutbetalda anskaffningskostnader	30	1 059,2	1 034,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		3,5	1,6
Summa förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		1 082,7	1 036,5
SUMMA TILLGÅNGAR		105 815,6	96 142,8

Balansräkning, forts.

Mkr	Not	2015-12-31	2014-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Aktiekapital	31	100,0	100,0
Balanserad vinst		1 612,2	1 344,4
Årets resultat		519,0	367,8
Summa eget kapital		2 231,2	1 812,2
Försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)			
Livförsäkringsavsättning	32	1 775,4	1 327,1
Oreglerade skador	33	162,7	105,3
Summa försäkringstekniska avsättningar (före avgiven återförsäkring)		1 938,1	1 432,4
Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)			
Villkorad återbäring		506,0	614,8
Fondförsäkringsåtaganden	34	100 495,6	91 634,9
Summa avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken (före avgiven återförsäkring)		101 001,6	92 249,7
Avsättning för andra risker och kostnader			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	35	2,8	4,0
Aktuell skatteskuld	19	65,6	51,6
Övriga avsättningar		2,3	1,0
Summa avsättning för andra risker och kostnader		70,7	56,6
Depåer från återförsäkrare		15,9	14,8
Skulder			
Skulder avseende direkt försäkring	36	74,0	88,3
Skulder avseende återförsäkring		6,6	-
Derivat	25	1,6	44,9
Övriga skulder	37	452,7	417,0
Summa skulder		534,9	550,2
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter			
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		23,2	26,9
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		105 815,6	96 142,8
Ställda säkerheter och eventalförpliktelser			
För egna skulder ställda säkerheter	41		
För försäkringstagarna registerförda tillgångar		104 158,1	94 609,3
Ansvarförbindelser		6,7	11,9
Åtaganden		Inga	Inga

Rapport över förändringar i eget kapital

Mkr	Bundet eget kapital	Fritt eget kapital		Summa
	Aktiekapital	Balanserad vinst eller förlust	Årets resultat	
Eget kapital den 1 januari 2014	100,0	1 348,0	246,4	1 694,4
Omföring årets resultat	–	246,4	–246,4	–
Årets resultat tillika årets totalresultat	–	–	367,8	367,8
Lämnad utdelning	–	–250,0	–	–250,0
Eget kapital den 31 december 2014	100,0	1 344,4	367,8	1 812,2
Eget kapital den 1 januari 2015	100,0	1 344,4	367,8	1 812,2
Omföring årets resultat	–	367,8	–367,8	–
Årets resultat tillika årets totalresultat	–	–	519,0	519,0
Lämnad utdelning	–	–100,0	–	–100,0
Eget kapital den 31 december 2015	100,0	1 612,2	519,0	2 231,2

Kassaflödesanalys

Mkr	Not	2015	2014
Resultat före skatt		745,8	619,9
Betald skatt		–218,1	–208,2
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet		3 851,0	4 366,3
Summa		4 378,7	4 778,0
Förändring av övriga rörelsefordringar och skulder			
Placeringstillgångar		–523,0	–1 220,0
Övriga tillgångar		–3 544,0	–3 440,2
Skulder		–11,9	–27,4
Kassaflöde från den löpande verksamheten		299,8	90,4
Investeringsverksamheten			
Förvärv intressebolag		–2,5	–26,7
Aktivering immateriella anläggningstillgångar		–53,7	–23,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		–56,2	–49,7
Finansieringsverksamheten			
Lämnad utdelning		–100,0	–250,0
Periodens kassaflöde		143,6	–209,3
Likvida medel vid periodens början		357,8	567,1
Likvida medel vid periodens slut		501,4	357,8
Förändring i likvida medel		143,6	–209,3

Med likvida medel avses tillgodohavanden på bankräkningar samt plusgiro. Beloppet redovisas i balansräkningen under kassa och bank samt, vad avser tillgodohavanden på koncernkonto, inom övriga fordringar.

Tilläggsupplysningar till kassaflöden

Mkr	2015	2014
Ränteinbetalningar	23,5	15,6
Ränteutbetalningar	–8,2	–1,1
Summa	31,7	14,5
Specifikation av poster som inte ingår i kassaflödet:		
Förändringar av försäkringstekniska avsättningar	1 483,1	8 286,1
Värdeförändring och resultat av placeringstillgångar	–20,7	–94,3
Värdeförändring i placeringstillgångar för vilka försäkringstagaren bär risk	–5 365,1	–3 182,2
Övrigt	7 753,7	–643,3
Summa	3 851,0	4 366,3
Likvida medel		
Kassa och bank	450,2	263,6
Fordringar på koncernföretag som är tillgodohavanden på koncernkonto		
Länsförsäkringar AB, koncernbankkonto	50,2	51,0
Länsförsäkringar Bank	1,0	43,2
	51,2	94,2

Noter till de finansiella rapporterna

Belopp i Mkr om inget annat anges.

1 REDOVISNINGSPRINCIPER

Företagsinformation

Årsredovisningen för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), 516401-8219, avser räkenskapsår 1 januari–31 december 2015. Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag är ett vinstutdelande försäkringsaktiebolag med säte i Stockholm. Adressen är Tegeluddsvägen 11–13, 106 50 Stockholm.

Företaget är ett helägt dotterföretag till Länsförsäkringar AB (publ), 556549-7020, med säte i Stockholm. Moderföretaget i den största koncernen där Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag är dotterföretag och där koncernredovisning upprättas är Länsförsäkringar AB (publ).

Normgivning och lag

Länsförsäkringar Fondlivs årsredovisning är upprättad enligt Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (ÅRFL) samt Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om Årsredovisning i försäkringsföretag (FFFS 2008:26, med de tillägg som införts genom FFS 2009:12, 2011:287 och 2013:6) och rådet för finansiell rapporterings rekommendation RFR 2. Länsförsäkringar Fondliv tillämpar så kallad lagbegränsad IFRS. Detta innebär att samtliga av EU godkända IFRS och uttalanden tillämpas så långt detta är möjligt inom ramen för svensk lag och med hänsyn till sambandet mellan redovisning och beskattning. Föreskrifterna från Finansinspektionen hänvisar med vissa undantag och begränsningar till IFRS.

Årsredovisningen har godkänts för utfärdande av styrelsen och verkställande direktören den 2 mars 2016. Årsredovisningen fastställs slutligen av årsstämman 2016.

Förutsättningar vid upprättande av företagets finansiella rapporter

Företagets funktionella valuta är svenska kronor och de finansiella rapporterna presenteras i svenska kronor. Samtliga belopp är avrundade till miljoner kronor (Mkr), om inte annat anges. Tillgångar och skulder är redovisade till anskaffningsvärde förutom större delen av företagets finansiella tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde eller upplupet anskaffningsvärde. De nedan angivna redovisningsprinciperna har tillämpats på samtliga perioder som presenteras i den finansiella rapporten, om inte annat anges.

Bedömningar och uppskattningar i de finansiella rapporterna

Upprättandet av redovisning i enlighet med lagbegränsad IFRS kräver att företagsledningen gör bedömningar och uppskattningar samt gör antaganden som påverkar tillämpningen av redovisningsprinciperna och de redovisade beloppen av intäkter, kostnader, tillgångar, skulder och eventualförpliktelser. Dessa uppskattningar och bedömningar är baserade på tidigare kunskaper och erfarenheter och grundar sig på den information som fanns tillgänglig på balansdagen. Det verkliga utfallet kan avvika från dessa uppskattningar, men för att minska avviken utvärderas uppskattningarna regelbundet.

Ändringar av ovan nämnda uppskattningar redovisas i den period ändringen görs om den endast påverkar denna period, eller i den period ändringen görs och framtida perioder om ändringen påverkar både aktuell period och framtida perioder.

Viktiga bedömningar vid tillämpningen av företagets redovisningsprinciper

Ett område där företagsledningen gör väsentliga bedömningar är vid klassificering av försäkringsavtal. Enligt IFRS 4 ska avtal som överför betydande försäkringsrisk klassificeras som försäkringsavtal. Länsförsäk-

ringar Fondliv har gjort bedömning av samtliga försäkringsavtal. Ren riskförsäkring klassificeras som försäkringsavtal enligt IFRS 4. För att ge en så komplett finansiell information som möjligt så har företaget valt att särredovisa den finansiella komponenten och försäkringskomponenten för samtliga fondförsäkringsavtal. Denna metod kallas "unbundling". Se avsnitt Försäkringsavtal nedan för ytterligare information.

Företaget gör bedömningar avseende klassificering av finansiella tillgångar och skulder, baserat på syfte med innehaven. Kategorierna av finansiella tillgångar och skulder finns beskrivna nedan under avsnitt Finansiella tillgångar och skulder, där även företagets bedömda klassificering framgår.

Viktiga källor till osäkerhet i uppskattningar

Försäkringstekniska avsättningar och avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader är två områden som innebär en viss osäkerhet. Vid beräkning av livförsäkringsavsättningen görs antaganden om bland annat diskonteringsränta, dödlighet, sjuklighet och omkostnader. Vid beräkning av avsättning för oreglerade skador görs en aktuariell uppskattning av förväntade tillkommande kostnader för redan inträffade skador och kostnader för skador som kan inträffa under försäkringarnas återstående löptid. Värderingen av avsättningarna behandlas i nedanstående avsnitt om redovisning av försäkringstekniska avsättningar samt i not 2 där upplysningar om risker i verksamheten lämnas. Antagandet för avskrivningstiden för förutbetalda anskaffningskostnader baserar sig på statistik av försäkringsavtalens löptid.

Pensionsavsättningar är aktuariellt beräknade enligt försäkringstekniska riktlinjer och antagande om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag. Redovisningsprinciper för förmånsbestämda pensionsplaner beskrivs nedan under avsnitt Ersättningar till anställda.

Ändrade redovisningsprinciper

Nya standarder samt förändringar av standarder som har antagits av EU och som ska tillämpas från den 1 januari 2015 har inte medfört några väsentliga förändringar på företagets resultat eller finansiella ställning.

Nya redovisningsregler som ännu inte börjat tillämpas

Ett antal nya eller ändrade redovisningsregler träder i kraft först under kommande räkenskapsår och har inte förtidstillämpats vid upprättandet av dessa finansiella rapporter. Nedan beskrivs de effekter som tillämpningen av nedanstående nya eller ändrade redovisningsregler förväntas få på företagets finansiella rapporter.

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560)

Lag om årsredovisning i försäkringsföretag (1995:1560) har ändrats med tillämpning på räkenskapsår som börjar den 1 januari 2016 eller senare.

Ändringarna kommer att innebära att det belopp som aktiveras såsom utgifter för interna utvecklingsprojekt måste omföras inom eget kapital från fritt eget kapital till bundet eget kapital till en fond för utvecklingsutgifter. Om nyttjandeperioden för immateriella anläggningstillgångar som utgörs av utgifter för företagets eget utvecklingsarbete inte kan fastställas med en rimlig grad av säkerhet, ska perioden anses uppgå till fem år. Utöver detta förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag.

Föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2015:12) om årsredovisning i försäkringsföretag kommer att ersätta Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:26) om årsredovisning i försäkringsföretag.

I de nya föreskrifterna införs utökade upplysningskrav på den diskontingsränta som företaget använder. Bestämmelserna om nyckeltal har anpassats till de krav och begrepp som gäller i och med genomförandet av Solvens II-direktivet och försäkringsgrenarnas indelning har anpassats till den nationella tillsynsrapporteringen. Reglerna om offentliggörande av redovisningsrelaterade uppgifter om ersättningar och förmåner till ledningen överförs till FFFS 2015:12 från Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2011:2) om ersättningspolicy i försäkringsföretag, fondbolag, börser, clearingorganisationer och institut för utgivning av elektroniska pengar.

Reglerna träder i kraft den 1 januari 2016 och tillämpas för första gången på årsbokslut, årsredovisningar och koncernredovisningar för räkenskapsår som inleds efter den 31 december 2015 och i delårsrapporter som upprättas för del av sådant räkenskapsår.

Utöver förändrade krav på upplysningar och nyckeltal förväntas inte de nya reglerna innebära någon väsentlig förändring i de finansiella rapporterna.

IFRS 9 Finansiella instrument

IFRS 9 Finansiella instrument kommer att ersätta IAS 39 Finansiella instrument: Redovisning och värdering. Standarden innehåller nya utgångspunkter för klassificering och värdering av finansiella instrument samt en framåtblickande nedskrivningsmodell och förenklade förutsättningar för säkringsredovisning.

IFRS 9 träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare. Tidigare tillämpning är tillåten givet att EU antar standarden. EU förväntas godkänna standarden under första halvåret 2016. Standarden ska tillämpas retroaktivt, med undantag för reglerna om säkringsredovisning som huvudsakligen tillämpas framåttriktat.

Enligt IFRS 9 ska finansiella tillgångar klassificeras i tre olika värderingskategorier, där värdering antingen sker till upplupet anskaffningsvärde, till verkligt värde via övrigt totalresultat eller till verkligt värde via resultatet. Klassificeringen fastställs vid första redovisningstillfället utifrån företagens affärsmodell för de olika innehaven respektive egenskaperna på de kassaflöden som tillgångarna ger upphov till. Fair value option är möjlig att tillämpa för skuldinstrument i de fall detta eliminerar eller väsentligen reducerar inkonsekvens i redovisningen. För eget kapitalinstrument är utgångspunkten att värdering ska ske till verkligt värde via resultatet med en valmöjlighet att istället redovisa värdeförändringar på instrument som inte innehas för handel i övrigt totalresultat. För finansiella skulder sker inga stora förändringar jämfört med IAS 39, förutom för finansiella skulder som redovisas till verkligt värde enligt Fair value option. För dessa skulder ska den del av värdeförändringen som är hänförlig till egen kreditvärdighet redovisas i övrigt totalresultat, såvida detta inte orsakar inkonsekvens i redovisningen.

Nya principer introduceras för nedskrivning av finansiella tillgångar som värderas till upplupet anskaffningsvärde och för skuldinstrument som redovisas till verkligt värde via övrigt totalresultat. Nedskrivningsmodellen kräver redovisning baserat på ett års förväntade förluster redan vid den initiala redovisningen och vid en väsentlig ökning av kreditrisken ska nedskrivningen baseras på de kreditförluster som förväntas uppkomma under den återstående löptiden.

Reglerna för säkringsredovisning innebär bland annat förenklingar av effektivitetstester samt utökning av vad som är tillåtna säkringsinstrument och säkrade poster.

Företagets utvärdering av effekterna av IFRS 9 med avseende på redovisning och värdering är ännu inte avslutad. Företaget innehar inte några finansiella skulder värderade enligt Fair value option och säkringsredovisning tillämpas inte, varvid dessa förändringar inte bedöms ha någon väsentlig påverkan på företagens finansiella rapporter.

IFRS 15 Intäkter från kundkontrakt

IFRS 15 Intäkter från kundkontrakt träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2018 eller senare och ersätter då samtliga tidigare

utgivna standarder och tolkningar som hanterar intäkter (IAS 11 Entreprenadavtal, IAS 18 Intäkter, IFRIC 13 Kundlojalitetsprogram, IFRIC 15 Avtal om uppförande av fastighet, IFRIC 18 Överföringar av tillgångar från kunder, SIC 31 Intäkter – bytestransaktioner som avser reklamtjänster). IFRS 15 innehåller en samlad modell för intäktsredovisning avseende kundkontrakt som inte omfattas av andra standarder (till exempel IFRS 4 eller IFRS 9). Utgångspunkten i standarden är avtal om försäljning av en vara eller tjänst mellan två parter. Inledningsvis ska ett kundavtal identifieras, vilket hos säljaren genererar en tillgång (rättigheter, ett löfte om erhållande av ersättning) och en skuld (åtagande, ett löfte om överföring av varor/tjänster). Enligt modellen ska en intäkt redovisas då ett åtagande att leverera utlovade varor eller tjänster till kunden uppfylls. EU förväntas godkänna standarden i Q1 2016.

Företaget har påbörjat en analys av effekterna av IFRS 15 som ännu inte har avslutats. Den initiala bedömningen är dock att huvuddelen av företagens intäkter hänförs till försäkringsavtal, som omfattas av IFRS 4, varför effekten av IFRS 15 på företagens finansiella rapporter ej bedöms vara väsentlig.

IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2010-2012 IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2010-2012 träder i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 februari 2015 eller senare. Förbättringsprojekten innehåller sammanlagt flera mindre ändringar, som påverkar sju standarder; IFRS 2 Aktierelaterade ersättningar, IFRS 3 Rörelseförvärv, IFRS 8 Rörelsesegment, IFRS 13 Värdering till verkligt värde, IAS 16 Materiella anläggningstillgångar, IAS 38 Immateriella tillgångar och IAS 24 Upplysningar om närstående. Ändringarna bedöms inte ha någon väsentlig påverkan på företagens finansiella rapporter.

Övriga förändringar av IFRS

IASB har publicerat följande nya eller omarbetade standarder som inte bedöms få någon väsentlig påverkan på företagens finansiella rapporter:

- Förändringar i IAS 1 Utformning av finansiella rapporter
- Förändringar i IAS 16 och IAS 38 Förtydligande avseende acceptabla metoder för avskrivning
- Förändring i IAS 19 Förmånsbestämda planer, bidrag från anställda
- IASB:s årliga förbättringar av IFRS-standarder för cykeln 2012–2014

Kommande ändringar av IFRS som ännu inte publicerats

Nedan beskrivs förväntade effekter på de finansiella rapporterna som tillämpningen av nedanstående kommande nya eller ändrade IFRS förväntas få på företagens finansiella rapporter.

IFRS 4 Försäkringsavtal – ändring

IASB bedriver just nu ett arbete med en ny version av IFRS 4 Försäkringsavtal som ska ersätta den befintliga standarden. Standarden kommer att eliminera motsägelser och svagheter i den befintliga metodiken genom att tillhandahålla ett principbaserat regelverk för redovisning av försäkringsavtal. Den uppdaterade standarden kommer även att ge nya krav på upplysningar för att öka jämförbarheten mellan olika företag.

Den slutliga standarden förväntas publiceras under 2016. Ändringen förväntas träda i kraft för räkenskapsår som inleds den 1 januari 2019 eller senare.

Företaget har påbörjat ett analysarbete avseende effekterna av den nya standarden.

Aktieägartillskott och koncernbidrag

Aktieägartillskott redovisas direkt mot eget kapital hos mottagaren och mot aktier och andelar i koncernföretag hos givaren.

Koncernbidrag redovisas enligt huvudregeln i RFR 2. Koncernbidrag som lämnats till eller erhållits från moderföretaget redovisas i eget kapital efter avdrag för aktuell skatteeffekt, eftersom koncernbidragen redovisningsmässigt likställs med utdelning respektive aktieägartillskott.

Närstående

Som närstående juridiska personer räknas Länsförsäkringar AB-koncernens företag, intresseföretag, Länsförsäkringar Mäklarservice AB och de 23 länsförsäkringsbolagen. Prissättningen för serviceverksamheten inom Länsförsäkringsgruppen baseras på direkta och indirekta kostnader. En prislista fastställs i samband med affärsplaneringsprocessen. Totalt sett syftar prissättningen till att, baserat på förbrukning, fördela kostnader inom företagsgruppen. Gemensamma utvecklingsprojekt och service är kollektivt finansierade och faktureras utifrån beslutad fördelningsnyckel. Se not 42 Upplysningar om transaktioner med närstående för ytterligare information.

Omräkning av utländsk valuta

Transaktioner i utländsk valuta omräknas till svenska kronor enligt transaktionsdagens valutakurs. Tillgångar och skulder i utländsk valuta räknas om till svenska kronor enligt balansdagens valutakurser. Orealiserade valutakursdifferenser redovisas i resultaträkningen som valutaresultat netto under kapitalavkastning, intäkter eller kapitalavkastning, kostnader. De valutaterminer som används för att ekonomiskt säkra valutaexponeringen i balansräkningen värderas till verkligt värde och resultateffekter redovisas dels under ränteintäkter och dels som valutaresultat.

Försäkringsavtal

Försäkringsavtal är avtal i vilka Länsförsäkringar Fondliv åtar sig en betydande försäkringsrisk för försäkringstagaren genom att förbinda sig att kompensera försäkringstagaren om en förutbestämd försäkrad händelse skulle inträffa.

Enligt IFRS 4 Försäkringskontrakt, ska försäkringsavtal innehålla en viss mängd försäkringsrisk för att få hanteras som försäkringsavtal i redovisningen. Inom fondförsäkringsrörelsen finns kontrakt med betydande försäkringsrisk såväl som kontrakt med begränsad försäkringsrisk. Som försäkringsavtal klassificeras ren riskförsäkring samt försäkringskomponenten i de finansiella avtalen, se nedan. För att ge så komplett information som möjligt så särredovisas den finansiella komponenten och försäkringskomponenten för samtliga avtal, såväl de som klassificerats som försäkringsavtal som de som klassificerats som finansiella avtal.

Finansiella avtal

Försäkringsavtal som innehåller begränsad försäkringsrisk klassificeras som finansiella avtal. Dessa avtal delas, i redovisningen, upp i en finansiell komponent och en försäkringskomponent. Denna metod kallas *unbundling*.

Premier för den finansiella komponenten redovisas som en insättning i försäkringsrörelsen via balansräkningen. På motsvarande sätt redovisas utbetalningar av försäkringsersättningar för försäkringsavtal med begränsad risk som uttag ur försäkringsrörelsen över balansräkningen. Som intäkt redovisas de avgifter som kunden betalar och som kostnad redovisas företagets kostnad för försäkringsrisken. Intäkterna redovisas i Avgifter från finansiella avtal. De olika typer av avgifter som debiteras kunderna för förvaltning av finansiella avtal intäktsförs i takt med att företaget tillhandahåller förvaltningstjänsterna till innehavarna. Tjänsterna tillhandahålls jämt fördelade under avtalens löptid.

Premieinkomst

Premier för försäkringsavtal redovisas som premieinkomst i takt med att inbetald premie tjänas in. Premierna avser direkt livförsäkring och utgörs av periodiska premier. Som premieinkomst redovisas den totala bruttopremien för direkt försäkring som inbetalats eller kan tillgodoföras företaget för försäkringsavtal där försäkringsperioden påbörjats före räkenskapsårets utgång.

Övriga tekniska intäkter

I posten redovisas övriga intäkter i försäkringsrörelsen, såsom förvaltningsersättningar, beståndsoverlåtelse och dylikt.

Försäkringsersättningar

Försäkringsersättningar motsvarar redovisningsperiodens kostnad för inträffande skador, vare sig de är anmälda till företaget eller ej, oberoende av när skadan inträffat. I de totala försäkringsersättningarna ingår under perioden utbetalda försäkringsersättningar och förändringar i avsättningar för oreglerade skador. Kostnader för skadereglering ingår i utbetalda försäkringsersättningar.

Driftskostnader

Samtliga driftskostnader fördelas i resultaträkningen efter funktionerna anskaffning, förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader, administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring. Driftskostnader för skadereglering redovisas under Utbetalda försäkringsersättningar. Driftskostnader för finansförvaltning redovisas under Kapitalavkastning, kostnader.

Kapitalavkastning

Kapitalavkastning, intäkter och kostnader

I kapitalavkastningen ingår ränteintäkter och räntekostnader samt valutakursvinster och valutakursförluster på placeringstillgångar, derivat samt kassa och bank. Erhållna utdelningar, eventuella nedskrivningar av finansiella tillgångar samt externa kostnader för kapitalförvaltningen ingår i kapitalavkastningen. I kapitalavkastningen ingår även realiserade resultat på placeringstillgångar och derivat. Realiserat resultat beräknas som skillnaden mellan erhållen köpeskilling och tillgångens anskaffningsvärde.

Orealiserade vinster och förluster på placeringstillgångar

Orealiserade resultat på placeringstillgångar och derivat ingår i posterna orealiserade vinster samt orealiserade förluster på placeringstillgångar. Orealiserade resultat består av årets förändring av skillnaden mellan anskaffningsvärde och verkligt värde. Vid försäljning återförs ackumulerade orealiserade värdeförändringar som realiserat resultat.

Skatt

Avkastningsskatt

Avkastningsskatt är inte en skatt på försäkringsföretagets resultat, utan betalas av företaget för försäkringstagarnas räkning. Skatteobjektet utgörs av marknadsvärdet på de nettotillgångar som förvaltas för försäkringstagarnas räkning vid räkenskapsårets ingång. Den avkastningsskatt som hänför sig till perioden redovisas i resultaträkningen under aktuell skatt. Avgiftsuttag för avkastningsskatt redovisas i förändringen av försäkringsteknisk avsättning för livförsäkring för vilka försäkringstagaren bär risk.

Inkomstskatt

En begränsad del av Länsförsäkringar Fondlives resultat beskattas enligt inkomstskattelagen.

Inkomstskatter utgörs av aktuell skatt och uppskjuten skatt. Inkomstskatter redovisas i resultaträkningen förutom då underliggande transaktion redovisas direkt mot eget kapital varvid tillhörande skatteeffekt redovisas i eget kapital.

Aktuell skatt är skatt som ska betalas eller erhållas avseende aktuellt räkenskapsår, med tillämpning av de skattesatser som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen, samt eventuella justeringar av aktuell skatt hänförlig till tidigare perioder.

Uppskjuten skatt beräknas enligt balansräkningsmetoden med utgångspunkt i temporära skillnader mellan redovisade och skattemässiga värden på tillgångar och skulder. Värderingen av uppskjuten skatt baseras på hur underliggande tillgångar eller skulder förväntas realiseras eller regleras. Uppskjuten skatt beräknas med tillämpning av de skattesatser och skatteregler som är beslutade eller i praktiken beslutade per balansdagen. Uppskjutna skattefordringar avseende avdragsgilla temporära skill-

nader och underskottsavdrag redovisas endast i den mån det är sannolikt att dessa kommer att kunna nyttjas. Värdet på uppskjutna skattefordringar reduceras när det inte längre bedöms sannolikt att de kan nyttjas.

Eventuellt tillkommande inkomstskatt som uppkommer vid utdelning redovisas vid den tidpunkt när utdelningen redovisas som en skuld.

Andra immateriella tillgångar

Andra immateriella tillgångar består av egenutvecklade och förvärvade IT-system med bestämbara nyttjandeperioder. Dessa tillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade av- och nedskrivningar. Avskrivningen påbörjas när tillgången är tillgänglig för användning.

Företagets egenutvecklade immateriella tillgångar redovisas endast om tillgången är identifierbar samt om företaget har kontroll över tillgången.

Det redovisade värdet för egenutvecklade immateriella tillgångar inkluderar samtliga direkt hänförliga utgifter. Övriga utgifter för utveckling redovisas som en kostnad när de uppkommer. Tillkommande utgifter för aktiverade immateriella tillgångar redovisas som en tillgång i balansräkningen endast då de ökar de framtida ekonomiska fördelarna för den specifika tillgång till vilka de hänförs sig.

Avskrivningstiden bestäms utifrån en nyttjandeperiod som uppgår till mellan fem och femton år. Avskrivning sker i resultaträkningen enligt linjär metod. Nedskrivningsbehov prövas årligen.

Placeringsstillgångar

Aktier och andelar i intresseföretag

Aktier och andelar i intresseföretag redovisas till anskaffningsvärde justerat för nedskrivningsbehov. Som intresseföretag redovisas de företag där ägandet utgör ett led i en varaktigt förbindelse, där företaget har ett betydande men inte ett bestämmande inflytande.

Finansiella tillgångar och skulder

Redovisning i och borttagande från balansräkningen

En finansiell tillgång eller finansiell skuld tas upp i balansräkningen när företaget blir part till avtalet enligt instrumentets avtalsmässiga villkor. En finansiell tillgång tas bort från balansräkningen när rättigheterna i avtalet realiserar, förfaller eller företaget förlorar kontrollen över tillgången. En finansiell skuld tas bort från balansräkningen när förpliktelserna i avtalet fullgörs eller på annat sätt utsläcks.

Affärstransaktioner på penning-, obligations- och aktiemarknaderna redovisas i balansräkningen per affärsdag vilket är den tidpunkt då de väsentliga riskerna och rättigheterna övergått mellan parterna.

En finansiell tillgång och en finansiell skuld kvittas och redovisas med ett nettobelopp i balansräkning endast när det föreligger en legal rätt att kvitta beloppen samt när det föreligger en avsikt att samtidigt realisera tillgången och reglera skulden eller att reglera posterna med ett nettobelopp. Upplysning om kvittningar i balansräkningen lämnas i not 40 Upplysning om kvittning.

Klassificering och värdering

Ett finansiellt instrument klassificeras vid första redovisningstillfället utifrån i vilket syfte instrumentet förvärvades och de valmöjligheter som finns i IAS 39. IAS 39 föreskriver att alla finansiella instrument värderas till verkligt värde vid upptagandet i balansräkning. Efter det första redovisningstillfället avgör klassificeringen hur det finansiella instrumentet värderas. Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas initialt till ett verkligt värde vilket motsvarar anskaffningsvärdet utan tillägg för transaktionskostnader. Värdering av finansiella instrument sker löpande till verkligt värde, anskaffningsvärde eller upplupet anskaffningsvärde beroende på vilken kategori instrumentet tillhör. För vissa av de finansiella instrument där det verkliga värdet inte fastställs löpande tillämpar företaget möjligheten att värdera instrumentet till verkligt värde via värderingsprincipen Fair value option.

Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen

Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option. Kategorin Innehav för handelsändamål utgörs av derivat vilka har ett positivt marknadsvärde. I kategorin Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option återfinns tillgångar vilka förvaltas och utvärderas baserat på tillgångarnas verkliga värden. Det verkliga värdet utgör även grunden för intern uppföljning och rapportering till ledande befattningshavare. Efter som förvaltning och utvärdering av dessa tillgångar sker till verkligt värde har företaget valt att klassificera dessa instrument som finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen. I balansräkningen utgörs Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option av posterna Fondförsäkringstillgångar Aktier och andelar, Obligationer och andra räntebärande värdepapper samt tillgångar för villkorad återbäring. Förändringar i verkligt värde på dessa tillgångar redovisas i resultaträkningen som orealiserade vinster respektive orealiserade förluster på placeringstillgångar.

Lånefordringar och kundfordringar

Lånefordringar och kundfordringar utgörs av finansiella tillgångar som har fastställda eller fastställbara betalningar och som inte är derivat eller noterade på en aktiv marknad. Tillgångar i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde. I balansräkningen utgörs Lånefordringar och Kundfordringar av posterna Övriga fordringar och Kassa och bank.

Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen
Denna kategori består av två undergrupper: Innehav för handelsändamål och Finansiella skulder värderade enligt Fair value option. En finansiell skuld som innehåser för handel klassificeras i denna kategori om den förvärvas huvudsakligen i syfte att säljas inom kort, företaget har valt att klassificera derivat vilka har ett negativt marknadsvärde i kategorin Innehav för handelsändamål. Förändringar i verkligt värde på finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen redovisas som Orealiserade vinster respektive Orealiserade förluster på placeringstillgångar. Företaget har inga finansiella skulder i kategorin Finansiella skulder värderade enligt Fair value option.

Andra finansiella skulder

Andra finansiella skulder utgörs i balansräkningen av Övriga skulder. Skulderna i denna kategori värderas till upplupet anskaffningsvärde.

Metoder för bestämning av verkligt värde

I noten 39 Värderingsmetoder för verkligt värde återfinns finansiella instrument som värderas till verkligt värde samt vilken nivå i värderingshierarkin som den indata som använts för att ta fram det verkliga värdet härrör ifrån.

Finansiella instrument noterade på en aktiv marknad

Den största delen av företagets finansiella instrument värderas till ett verkligt värde genom priser som är noterade på en aktiv marknad. Till priset görs inget tillägg för transaktionskostnader (t.ex. courtage) eller framtida transaktionskostnader vid en eventuell avyttring. Ett finansiellt instrument betraktas som noterat på en aktiv marknad när transaktioner äger rum med tillräcklig frekvens och volym för att ge fortlöpande prisinformation. Om marknaden för tillgången eller skulden är den mest fördelaktiga marknaden samt om ett företag vid värderingstidpunkten kan genomföra en transaktion med tillgången eller skulden till detta pris på denna marknad klassificeras innehavet som nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument som är noterade på en aktiv marknad och återfinns i nivå 1 i värderingshierarkin för verkligt värde återfinns i balansräkningen som Fondförsäkringstillgångar, tillgångar för villkorad återbäring, Aktier och andelar samt Obligationer och andra räntebärande värdepapper.

Finansiella instrument som inte är noterade på en aktiv marknad Om marknaden för ett finansiellt instrument inte är aktiv, så tas det verkliga värdet fram genom att använda en värderingsteknik. Företaget innehåller exempelvis OTC-derivat vilka inte handlas på en aktiv marknad. De använda värderingsteknikerna bygger på så hög utsträckning som möjligt på marknadsuppgifter samt företagsspecifik information används i så liten utsträckning som möjligt. De instrument där samtliga väsentliga indata som krävs för värdering till verkligt värde är observerbara återfinns i nivå 2 i värderingshierarkin för verkligt värde. Instrument vars verkliga värde har fastställts genom att använda en värderingsteknik som bygger på marknadsuppgifter återfinns i balansräkningen som Derivat och tillgångar för villkorad återbäring. I de fall ett eller flera väsentliga indata inte baseras på observerbar marknadsinformation klassificeras det berörda instrumentet i nivå 3 i värderingshierarkin för verkligt värde. Företaget har inga instrument vars verkliga värde inte har kunnat fastställas baserat på observerbar marknadsinformation i balansräkningen.

Materiella tillgångar

Materiella tillgångar redovisas i balansräkningen om det är sannolikt att framtida ekonomiska fördelar kommer företaget till del och om anskaffningsvärdet kan beräknas på ett tillförlitligt sätt. Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärden med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar med tillägg för eventuella uppskrivningar. Det redovisade värdet för en materiell tillgång bokas bort från balansräkningen vid utrangering, avyttring eller när inga framtida ekonomiska fördelar väntas från användning, utrangering eller avyttring av tillgången. Vinst eller förlust som uppkommer vid avyttring eller utrangering av en tillgång utgörs av skillnaden mellan försäljningspriset och tillgångens redovisade värde med avdrag för direkta försäljningskostnader och redovisas som övriga icke-tekniska intäkter eller kostnader.

Avskrivning sker linjärt över tillgångarnas förväntade nyttjandeperiod med start då tillgången är tillgänglig för användning och denna avskrivning redovisas som driftskostnad i resultaträkningen. Nyttjandeperioden är fem år för bilar. Avskrivningsmetod, restvärden och nyttjandeperioder omprövas vid varje års slut.

Nedskrivningsprövning för materiella och immateriella tillgångar samt aktier och andelar i intresseföretag

Om indikation på nedskrivningsbehov finns beräknas tillgångens återvinningsvärde enligt IAS 36 Nedskrivningar. För immateriella tillgångar som inte är färdiga för användning beräknas återvinningsvärdet årligen. Om det inte går att fastställa väsentligen oberoende kassaflöden för en enskild tillgång ska tillgångarna vid prövning av nedskrivningsbehov grupperas på den lägsta nivå där det går att identifiera väsentligen oberoende kassaflöden, en så kallad kassagenererande enhet.

En nedskrivning redovisas när en tillgångs eller kassagenererande enhets redovisade värde överstiger återvinningsvärdet. En sådan nedskrivning redovisas i resultaträkningen. Nedskrivning av tillgångar hänförliga till en kassagenererande enhet fördelas proportionellt på de tillgångar som ingår i enheten.

Återvinningsvärdet är det högsta av verkligt värde minus försäljningskostnader och nyttjandevärde. Vid beräkning av nyttjandevärdet diskonteras framtida kassaflöden med en diskonteringsfaktor som beaktar riskfri ränta och den risk som är förknippad med den specifika tillgången.

Nedskrivningsprövning av finansiella tillgångar

Vid varje rapporteringstillfälle bedömer företaget om det föreligger ett nedskrivningsbehov av någon finansiell tillgång genom att utvärdera objektiva bevis för att en finansiell tillgång är i behov av nedskrivning. Objektiva bevis utgörs av observerbara förhållanden som inträffat och som påverkar möjligheten att återvinna anskaffningsvärdet.

Återvinningsvärdet för tillgångar tillhörande kategorin Lånefordringar och kundfordringar, vilka redovisas till upplupet anskaffningsvärde, beräknas som nuvärden av framtida kassaflöden diskonterade med

den effektiva ränta som gällde då tillgången redovisades första gången. Tillgångar med en löptid under ett år diskonteras inte. Nedskrivningar belastar resultaträkningen.

Återföring av nedskrivningar

Då det inte längre finns någon indikation på att nedskrivningsbehovet fortfarande föreligger och då det sker en förändring i de antaganden som legat till grund för beräkning av återvinningsvärdet återförs en redovisad nedskrivning. En återföring görs endast i den utsträckning som tillgångens redovisade värde efter återföring inte överstiger det redovisade värde som skulle ha redovisats, med avdrag för avskrivning där så är aktuellt, om ingen nedskrivning gjorts.

Nedskrivningar av Lånefordringar och kundfordringar som redovisas till upplupet anskaffningsvärde återförs om en senare ökning av återvinningsvärdet kan hänföras till en händelse som inträffat efter det att nedskrivningen gjordes.

Kassa och bank

Likvida medel består av kassamedel samt omedelbart tillgängliga tillgodohavanden hos banker och motsvarande institut. Saldo på koncernkonto samt tillgodohavande i Länsförsäkringar Bank AB (publ) redovisas som fordringar på koncernföretag under posten övriga fordringar i balansräkningen.

Förutbetalda anskaffningskostnader

Anskaffningskostnader som har ett klart samband med tecknande av försäkringsavtal aktiveras som Förutbetalda anskaffningskostnader i balansräkningen och skrivs av under nyttjandeperioden. En förutsättning för att aktivering kan ske är att anskaffningskostnaderna är hänförliga till ett visst försäkringsavtal, eller homogena och uppföljningsbara grupper av avtal, och bedöms generera en marginal som minst täcker de anskaffningskostnader som man vill aktivera. Med anskaffningskostnader avses driftskostnader som till exempel provisioner och kostnader för försäljning som direkt är relaterade till anskaffning eller förnyelse av försäkringsavtal. Anskaffningskostnader skrivs av ej linjärt under 20 år. Tillgången testas för nedskrivningsbehov varje år.

Försäkringstekniska avsättningar

Försäkringstekniska avsättningar utgörs av livförsäkringsavsättning samt avsättning för oreglerade skador. Alla förändringar i försäkringstekniska avsättningar redovisas över resultaträkningen.

Livförsäkringsavsättning

Livförsäkringsavsättning, vilket avser avtalade förmåner för Garantiförvaltningen, motsvarar det förväntade kapitalvärdet av företagets garanterade förpliktelser. Livförsäkringsavsättningen är beräknad per försäkring enligt vedertagna aktuariella principer baserade på antaganden om ränta, dödlighet, annullationer, omkostnader och avkastningsskatt. Vid beräkningen av försäkringstekniska avsättningar har använts ett ränteaantagande i enlighet med Finansinspektionens föreskrift FFFS 2013:23 angående val av räntesats för beräkning av försäkringstekniska avsättningar. Hela räntekurvan har tillämpats, vilket innebär att varje framtida transaktion värderas med hänsyn till den räntesats som svarar mot transaktionens duration i förhållande till beräkningstidpunkten. För dödlighet har Länsförsäkringars egen erfarenhet av generationsdödlighet använts. Annullationsantaganden bygger på historiskt utfall i Länsförsäkringar. Omkostnader följer ABC-utfallet för de administrativa driftskostnaderna och aktuella försäljningsavtal för provisionerna. Avkastningsskatten utgår från aktuell skattelagstiftning.

Avsättning för oreglerade skador

Avsättningen för oreglerade skador omfattar avsättning för sjukräntor, fastställda skador samt icke fastställda skador. Avsättningen för sjukräntor motsvarar det diskonterade kapitalvärdet av företagets förpliktelser i enlighet med försäkringsavtalet. Avsättningen för fastställda skador

motsvarar det diskonterade förväntade kapitalvärdet av företagets framtida utgifter med anledning av inträffade sjukfall. Här ingår skador som är anmälda och godkända men ännu ej utbetalda samt framtida driftkostnader. Här ingår även förräntningsrörelsen. Diskonteringsräntan fastställs utifrån aktuella marknadsräntor. Avsättning för icke fastställda skador avser ännu inte anmälda skador och har gjorts enligt statistiska metoder utifrån tidigare erfarenhet för respektive produkt. För sjukräntor med fast belopp har det nominella ränteantagandet fastställts utifrån den räntekurva som används för livförsäkringsavsättningarna. För indexerade sjukräntor har på motsvarande sätt en realräntekurva använts.

Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken

Villkorad återbäring

Som villkorad återbäring redovisas återbäring för vilken försäkringstagarna bär en finansiell eller försäkringsteknisk risk som påverkar storleken på återbäringen. Avsättningen utgörs av värdet av de tillgångar som är kopplade till avtalen efter avdrag för livförsäkringsavsättning. Villkorad återbäring för förvaltningsformen "Garantiförvaltning" redovisas i balansräkningen.

Fondförsäkringsåtaganden

Posten består av finansiella skulder där skulden har en direkt koppling till värdet på en finansiell tillgång där företaget inte har någon risk i värdeförändringen på tillgångens verkliga värde. Avsättning för livförsäkringar för vilka försäkringstagaren bär placeringsrisken motsvarar inlösenvärdet av de fondandelar som innehas för försäkringstagarens räkning. Företaget har valt att hänföra fondförsäkringsåtaganden till värderingskategorin finansiella skulder värderade till verkligt värde över resultaträkningen. Detta ger en bra matchning till de tillhörande tillgångarna, vilka värderas till verkligt värde.

Återförsäkring

Avtal som ingåtts mellan Länsförsäkringar Fondliv och återförsäkrare genom vilka företaget kompenseras för förluster på avtal utfärdade av företaget och som uppfyller klassificeringskraven för försäkringsavtal enligt ovan, klassificeras som avgiven återförsäkring. För avgiven återförsäkring redovisas de förmåner som företaget har rätt till enligt återförsäkringsavtalet som återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar och depåer från återförsäkrare. Fordringar på och skulder till återförsäkrare värderas på samma sätt som de belopp som är kopplade till återförsäkringsavtalet och i enlighet med villkoren för varje återförsäkringsavtal. Återförsäkrarens andel av försäkringstekniska avsättningar motsvarar återförsäkrarens ansvar för försäkringstekniska avsättningar enligt ingångna avtal.

Länsförsäkringar Fondliv meddelar inte mottagen återförsäkring.

Ersättningar till anställda

Kortfristig ersättning

Kortfristiga ersättningar till anställda beräknas utan diskontering och redovisas som kostnad när de relaterade tjänsterna erhålls. Den förväntade kostnaden för bonusbetalningar och andra rörliga ersättningar redovisas när det finns en rättslig eller informell förpliktelse att göra sådana betalningar till följd av att tjänster erhållits från anställda och förpliktelsen kan beräknas tillförlitligt.

Ersättning vid uppsägning

En kostnad för ersättningar i samband med uppsägningar av personal redovisas vid den tidigaste tidpunkten av när företaget inte längre kan dra tillbaka erbjudandet till de anställda eller när företaget redovisar kostnader för omstrukturering. Ersättningarna som beräknas bli reglerade efter tolv månader redovisas till dess nuvärde. Ersättningar som inte förväntas regleras helt inom tolv månader redovisas som långfristiga ersättningar.

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och inte har någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Företagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Denna plan omfattar alla anställda utom ett fåtal som har individuella lösningar.

FTP-planen genom försäkring i Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK) är en pensionsplan som omfattar flera arbetsgivare. Planen är förmånsbestämd för anställda födda 1971 eller tidigare och avgiftsbestämd för anställda födda 1972 eller senare. Denna pensionsplan innebär enligt IAS 19 Ersättningar till anställda, att ett företag som huvudregel redovisar sin proportionella andel av den förmånsbestämda pensionsförpliktelsen samt av de förvaltningstillgångar och kostnader som är förbundna med pensionsförpliktelsen. I redovisningen ska även upplysningar lämnas enligt kraven för förmånsbestämda pensionsplaner. För närvarande har inte FPK möjlighet att tillhandahålla erforderlig information, varför ovan nämnda pensionsplan redovisas som en avgiftsbestämd plan enligt IAS 19 punkt 34. Det finns inte heller information om framtida överskott eller underskott i planen och om dessa i så fall skulle påverka kommande års avgifter till den.

Förmånsbestämda pensionsplaner

Företaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder. Företaget har reserverat för den potentiella framtida kostnaden som uppstår om en anställd utnyttjar förmånen att gå i pension mellan 62 och 65 års ålder, se not 35 Pensioner samt not 41 Ställda säkerheter och eventalförpliktelser. Avsättningen är aktuariellt beräknad med antaganden om genomsnittlig årlig pension per åldersgrupp samt sannolikhetsbedömning av utnyttjande av förtida pensionsuttag.

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen är upprättad i enlighet med IAS 7. Analysen redovisas enligt den indirekta metoden, vilket innebär att rörelseresultatet justeras för transaktioner som inte medför in- eller utbetalningar under perioden, uppdelat utifrån de olika verksamhetsgrenarna.

Eventualförpliktelser

Eventualförpliktelse redovisas när det finns ett möjligt åtagande som härrör från inträffade händelser och vars förekomst bekräftas endast av en eller flera osäkra framtida händelser eller när det finns ett åtagande som inte redovisas som en skuld eller avsättning på grund av att det inte är troligt att ett utflöde av resurser kommer att krävas.

2 RISKER OCH RISKHANTERING

Riskhanteringsystemet inom Länsförsäkringar Fondliv

Länsförsäkringar Fondliv bedriver fondförsäkringsverksamhet och erbjuder pensionssparande och riskförsäkring i olika former. De finansiella produkter och tjänster som Länsförsäkringar Fondliv erbjuder innebär i sig ett risktagande och det viktigaste målet är att säkerställa att Länsförsäkringar Fondliv med marginal kan infria sina åttaganden till kunderna. Målsättningen är därför att Länsförsäkringar Fondliv ska ha ett effektivt och robust system för riskhantering för att fortlöpande kunna identifiera, mäta, övervaka, hantera och rapportera de risker som verksamheten är förknippad med. Företagets riskhanteringsystem består av en organisation med tydliga befogenheter och ansvar och innefattar riskstrategi, risktolerans, riskhanteringsprocesser, riskmätningmetoder, processen för den Egna Risk och Solvensanalysen (ERSA), styrdokument och rapporteringsrutiner.

I det löpande riskhanteringsarbetet ingår att hantera kända risker samt även att identifiera nytillkommande risker, exempelvis som en följd av förändrat utbud av produkter eller tjänster. Inom ramen för den egna risk- och solvensanalysen görs även framåtblickande analyser av storleken av risker.

Organisation av riskarbetet

Styrelsen ansvarar ytterst för att det finns ett effektivt riskhanteringsystem och fastställer i riskpolicyn ramarna för bolagets riskhantering. Styrelsen har inrättat ett revisionsutskott, ett ersättningsutskott och ett risk- och kapitalutskott som i huvudsak ansvarar för beredningen av vissa ärenden inför styrelsens behandling. Styrelsens risk- och kapitalutskott övervakar effektiviteten i riskhanteringsystemet. VD ansvarar för att säkerställa att den löpande förvaltningen sker i enlighet med de av styrelsen fastställda strategierna, riktlinjerna och styrdokumenten. VD ansvarar vidare för att fastställa, inom de ramar som styrelsen beslutat, mer detaljerade regler för riskhantering. För alla nivåer i bolaget gäller att den som svarar för en verksamhet ansvarar för riskerna i densamma. Alla anställda har ett eget ansvar att bidra till en god riskkultur genom att efterleva riskpolicy och övriga interna regler avseende företagets riskhantering. Detta gäller även för utlagd verksamhet, såväl internt inom Länsförsäkringar AB koncernen som till externa leverantörer.

Riskkontrollfunktionen inom Länsförsäkringar AB är fristående från den operativa verksamheten och ansvarar för den oberoende riskkontrollen. Riskkontrollfunktionen ansvarar för att hålla VD och styrelse informerade om bolagets samlade risksituation. Riskkontrollfunktionen ska utgöra ett stöd för styrelse, VD och övrig ledning i dess arbete med att upprätthålla ett effektivt riskhanteringsystem. Riskkontrollfunktionen

ska vidare, genom förebyggande arbete, motverka oönskat risktagande och oberoende kontrollera hanteringen av de risker som tas inom verksamheten.

Compliance är en oberoende kontrollfunktion med syfte att övervaka, kontrollera och ge stöd i att verksamheten bedrivs med god regel efterlevnad avseende interna och externa regelverk. Funktionen ska identifiera och rapportera risker som kan uppkomma till följd av bristande regel efterlevnad och lämna rekommendationer till åtgärder till berörd personal, VD och styrelse.

Internrevisionen är en oberoende granskningsfunktion som utgör styrelsens stöd i kvalitetssäkringen av organisationens riskhantering, styrning och kontroller. Styrelsens revisionsutskott övervakar effektiviteten i bolagets interna kontroll, internrevision och riskhantering med avseende på den finansiella rapporteringen och även de operativa riskerna.

Solvens II

Förberedelserna inför ikraftträdande av Solvens II

Arbetet med Solvens II som träder i kraft den 1 januari 2016 fortsatte under året. Arbetet i Fondliv har i första hand inriktats på implementering av regelverket och att säkerställa efterlevnad av regelverket med avseende på att skapa så stor affärs- och kundnytta som möjligt. Länsförsäkringar Fondliv har tillsammans med övriga bolag i Länsförsäkringar AB koncernen ansökt om att få använda en partiell intern modell för beräkningar och rapportering av solvenskapitalkrav enligt Solvens II. Därigenom ska Länsförsäkringar Fondliv för beräkning av kapitalkrav för marknadsrisk kunna arbeta med mått på kapitalbehov som stämmer bättre med de egna riskerna i företaget än vad som följer av regelverkets standard. Länsförsäkringar Fondliv beräknar solvenskapitalkravet för ränterisk, aktierisk, fastighetsrisk, spreadrisk och valutarisk med interna modeller. Övriga risker modelleras i enlighet med standardformeln.

Övervakning och styrning av risktagande och solvens

Risken exponering, kapitalkrav och tillgängligt kapital övervakas kontinuerligt och rapporteras till styrelsen minst kvartalsvis. Styrningen av risktagandet sker i samband med beslut om hur bolagets kapital skall förvaltas. För riskerna i riskkartan (Figur 1) finns riktlinjer som behandlar hur risken identifieras, i den mån det är möjligt hur risken mäts, hur den ska hanteras inklusive gränser för risktagandet storlek samt hur risken övervakas och rapporteras.

Riskprofil

Länsförsäkringar Fondlives verksamhet riktar sig i huvudsak till privatpersoner samt små- och medelstora företagare. Eftersom samtliga 23 länsför-

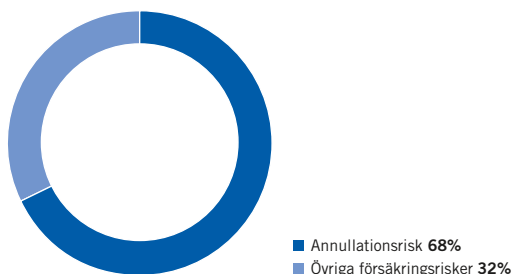
Figur 1. Indelning av risk i Länsförsäkringar Fondliv

Livförsäkringsrisk Dödsfallsrisk Livsfallsrisk Driftskostnadsrisk Annullationsrisk Katastrofrisk	Marknadsrisk Aktiekursrisk Valutarisk Ränterisk Spreadrisk ALM-risk Koncentrationsrisk i placeringstillgångar	Motpartsrisk Motpartsrisk i finansiella derivat Motpartsrisk i avgiven återförsäkring Annan motpartsrisk	Sjukförsäkringsrisk
Operativ risk Interna oegentligheter Extern brottslighet Anställningsförhållanden och arbetsmiljö Affärsförhållanden Skada på fysiska tillgångar Avbrott och störning i verksamhet och system Transaktionshantering och processtyrning	Affärsrisk Strategisk risk Intjäningsrisk Ryktessrisk	Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk	Koncentrationsrisk i försäkringsrörelsen

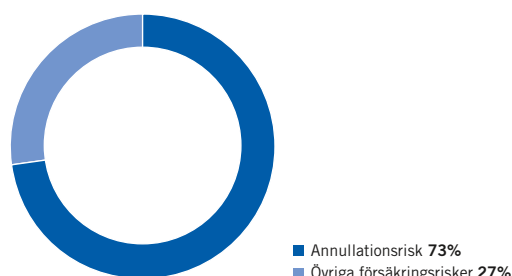
säkringsbolag förmedlar bolagets produkter uppnås en geografisk fördelning av livförsäkringsriskerna över hela landet. Länsförsäkringar Fondliv är exponerat mot främst marknadsrisker och livförsäkringsrisker vilket beskrivs mer i följande stycken.

Nedanstående illustration visar indelning av risk inom Länsförsäkringar Fondliv enligt Trafikljusregelverk.

Figur 2. Riskprofil 2015

Riskprofil 2014

Länsförsäkringar Fondlives solvens och skuldtäckningsgrad överstiger de lagstadgade kraven och trafikljusstet visar grönt ljus för bolaget. Solvenskvoten, d.v.s. relationen mellan kapitalbas och kapitalkrav enligt Solvens I var 1,84 (1,59). Relationen mellan kapitalbuffert och kapitalkrav enligt FIs Trafikljus var 18,4 (12,9).

Liv- och sjukförsäkringsrisk

Liv- och sjukförsäkringsrisk är risken för förluster vid försäkring av enskilda personers liv och hälsa och skulle om de inte begränsas kunna leda till att de försäkringstekniska avsättningarna inte räcker till för att infria Länsförsäkringar Fondlives garanterade åttaganden. De försäkringstekniska avsättningarna beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om dödlighet, ränta, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande, annullationer och driftskostnader. Uppföljning av gjorda antaganden görs minst årligen i samband med ansvarige aktuariers redogörelse till Finansinspektionen. Livförsäkringsrisker delas in i kategorierna livfallsrisk, dödsfallsrisk, driftskostnadsrisk, annullationsrisk och katastrofrisk.

Livfallsrisk

Livfallsrisk är risken för förluster till följd av att de försäkrade lever längre än vad som antagits. Livfallsrisker kan främst behöva begränsas i samband med olika typer av ändringar, som avkortning av utbetalningstiden, tidigare lagd utbetalning, återköp eller flytt. För att reducera risken finns ett ändringsregelverk som beskriver vilka ändringar som är tillåtna. Regelverket kan även innebära krav på medicinsk hälsoprövning, till exempel vid begäran om utflytt.

Den framtida exponeringen för livfallsrisk inom bolaget ökar med ökande volymer. En trend syns dock mot mer återbetalningsskyddade produkter, samt produkter med temporär utbetalning på bekostnad av livsvärdiga produkter vilket minskar livfallsrisken. Genom att följa utvecklingen kan riskpremier korrigeras och därmed begränsa både dödsfallsrisker och livfallsrisker.

Dödsfallsrisk

Dödsfallsrisk är risken för att dödligheten bland de försäkrade blir högre än vad som antagits. Bolagets produktutbud innefattar blandade sparprodukter där dödsfallsmoment ingår och från och med 2013 tecknas även nya dödsfallsrisker utan inslag av sparande vilket innebär en ökad exponering mot dödsfallsrisk.

Driftskostnadsrisk

Driftskostnadsrisk är risken för förluster till följd av att de antagna kostnaderna för att bedriva bolagets verksamhet inte täcker bolagets faktiska kostnader. Det skulle kunna beror på att driftkostnaderna inom försäkringsföretaget är för höga eller att en prispress på försäkringsmarknaden gör det svårare att sätta korrekt anpassade försäkringsavgifter. Ökade annullationer kan i sin tur leda till svårigheter att ta ut försäkringsavgifter i önskvärd volym. Denna risk kan till viss del begränsas av flyttavgifter. Länsförsäkringar Fondliv följer löpande upp utvecklingen av driftskostnadsantagandena i förhållande till de verkliga kostnaderna på produkt- och på totalnivå. Med utgångspunkt i specifika riktlinjer beslutar Vd och gränser för beräknad lönsamhet per produkt.

Annullationsrisk

Annullationsrisk är risken att de försäkrade annullerar, återköper eller flyttar sina försäkringar med högre frekvens än vad som antagits. Detta får till följd att främst intjäningen försämras, vilket leder till försämrade möjligheter att täcka bolagets driftskostnader. Annullationsrisk är den största försäkringsriskerna som bolaget är exponerat mot. Eftersom utvecklingen pekar mot mer eller mindre fullständig flytträtt kan man förvänta att flyttarna kommer att öka i framtiden. Vad gäller premieannullationer (fribrev) kan situationer med ökad rörlighet på arbetsmarknaden öka dessa annullationer med avseende på tjänstepensioner. Utvecklingen av annullationsrisken följs därför noggrant.

Katastrofrisk inom Livförsäkring

Katastrofrisk inom Livförsäkring är risken för förluster på grund av ökad dödlighet och sjuklighet till följd av naturkatastrofer, epidemier eller katastrofer orsakade av mänskliga aktiviteter. Detta skulle om de inträffade kunna leda till kraftigt ökade försäkringsersättningar.

Sjukförsäkringsrisk

Sjuklighetsrisken är risken för förluster till följd av att de försäkrades invaliditet och sjuklighet blir större än vad som antagits. Fondlives exponering mot sjuklighetsrisker uppstår främst inom bolagets sjuk- och premiebefrielseförsäkringar. Beståndet avseende sjuk- och premiebefrielseförsäkringar växer vilket ökar de fastställda ersättningarna för sjukräntor i 2015 jämfört med 2014. Under året har även durationen i beståndet blivit längre vilket framgår av tabell 1 som visar utbetalningsprofilen baserat på gjorda antaganden.

Tabell 1. Diskonterade kassaflöden avseende fastställda försäkringsersättningar för sjukräntor

Duration, år	Andel av fastställda ersättningar 2015		Andel av fastställda ersättningar 2014	
	%	Mkr	%	Mkr
0-1	14,6	13,6	14,8	9,3
1-2	11,2	10,5	11,8	7,4
2-3	9,1	8,4	10,0	6,3
3-4	7,6	7,1	8,4	5,3
4-5	6,5	6,0	7,2	4,5
5-10	24,3	22,6	24,5	15,4
10-15	14,1	13,2	13,6	8,6
> 15	12,6	11,8	9,7	6,1

Hantering av livförsäkringsrisker och sjukförsäkringsrisker

De försäkringstekniska avsättningarna motsvarar bolagets garanterade åtaganden och beräknas per försäkringsavtal efter antaganden om dödlighet, ränta, sjuklighet, sannolikhet för tillfrisknande, annullationer och omkostnader. Dessa antaganden sätts enligt regelverk som syftar till att vart och ett av antagandena ska utgöra bästa skattningen av respektive riskstorhet. Avsättning per 2015-12-31 var för Garantiförvaltningen och de oreglerade skadorna, 1 775,4 (1 327,2) Mkr respektive 162,7 (105,3) Mkr. För Garantiförvaltningen görs även avsättning för villkorad återbäring, 506,0 (614,8) Mkr, vilken utgörs av skillnaden på totalnivå mellan försäkringskapitalet och de försäkringstekniska avsättningarna. För de försäkringar där försäkringstagarna bär placeringsrisk beräknas de försäkringstekniska avsättningarna per försäkringsavtal med så kallad retrospektiv (tillbakablickande) metod utifrån vid varje tidpunkt gällande antaganden om dödlighet, sjuklighet och omkostnader samt verkligt utfall på fondernas avkastning och avkastningsskatt. Antagandena för respektive riskkategori ska sättas så att de minst motsvarar verkligt utfall över försäkringens hela livslängd. Livförsäkringsrisker, invaliditets- och sjuklighetrisker begränsas genom det riskprövningsregelverk som bolaget tillämpar, i linje med bolagets riskprövningspolicy vilken beslutas av styrelsen. Vid riskbedömningen tas hänsyn till främst kostnaden vid eventuellt försäkringsfall, den försäkrades ålder, anställningsförhållande, ekonomisk prövning och hälsotillstånd. I vissa fall kan även medicinsk hälso- och sjukvård förekomma. Vid skadereglering sker regelmässigt kontroll av lämnade uppgifter, i enlighet med bolagets skaderegleringspolicy. Driftskostnadsrisken hanteras så tillvida att den driftskostnadsrisk som uppkommer utifrån ökade annullationer begränsas genom s.k annullationsansvar vilket innebär att försäkringsersättningar betalas tillbaka om förtidsannullation sker. I tillägg anpassas ersättningsmodellerna till att inte innehålla höga up-front provisioner.

Livförsäkringsriskerna och sjukförsäkringsriskerna begränsas även genom av styrelsen beslutade gränser för vilken riskexponering bolaget maximalt kan åta sig på individnivå, det så kallade självbehållet. Länsförsäkringar Fondliv har återförsäkrat alla dödsfalls- och sjukförsäkringsrisker där beloppet överstiger 5 Mkr per försäkrad person i risksumma. Vidare finns inom Länsförsäkringar AB ett concerngemensamt katastrofåterförsäkringsskydd där katastrofrisker inom livförsäkring begränsas. Skyddet uppgår till 750 Mkr och självbehållet är 20 Mkr. Bolaget följer löpande upp utvecklingen av försäkringsrisker och bolagets känslighet till olika försäkringsrisker redovisas i tabell 2.

Tabell 2. Känslighetsanalys livförsäkringsrisker

Risk	Stress	Effekt på eget kapital, Mkr (förändrad avsättning)	
		2015	2014
Antagande före återförsäkring			
Dödlighet (inkl livsfallrisk)	Det mest ogynnsamma scenariot av en höjning eller sänkning (i detta fall sänkning) av dödligheten med 20 procent per år.	-13,0	-9,0
Sjuklighet	En höjning av sjukligheten med 50% och 20% långsammare avveckling av sjukskador.	-73,0	-42,0
Driftskostnader	10 procents ökning av ett års fasta kostnader	-54,0	-52,0
Annullation	Momentan nedskrivning av förutbetalda anskaffningskostnader med 20 procent. Kostnader för annullationer motsvarande 0,15 procent av totalt återköps- eller flyttbart kapital.	-302,0	-286,0

Koncentrationsrisk inom Livförsäkring

Med koncentrationsrisk i försäkringsbeståndet avses risken att företagets riskexponering inte är tillräckligt diversifierad, vilket leder till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning.

Eftersom Länsförsäkringar Fondliv har få engagemang mot stora företag och i huvudsak riktar sig till privatpersoner, anställda, egenföretagare i små och medelstora företag begränsas risken genom att samtliga 23 länsbolag förmedlar bolagets produkter och att det därigenom uppnås en geografisk fördelning över hela landet. Enskilda koncentrationer av livsfallsdödsfalls- samt invaliditets- och sjuklighetsrisker bedöms därför vara begränsade. Dessutom har Länsförsäkringar Fondliv i samarbete med övriga Länsförsäkringar AB bolag tecknat katastrofåterförsäkringar i syfte att ytterligare begränsa riskerna.

Marknadsrisk

Marknadsrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå och/eller volatilitet, av räntor, priser på finansiella tillgångar och valutakurser. I Länsförsäkringar Fondlivs produktutbud finns två olika placeringsinriktningar, dels Fondförsäkring som utgör en övervägande majoritet och, som innebär att kunden själv väljer placeringsinriktning och risknivå samt en Garantiförvaltning där kunden har en garanterad del av sitt sparande och där bolaget ansvarar för placeringsinriktningen. Marknadsrisker uppkommer dels genom risken för förluster på grund av värdenedgångar i placeringstillgångarna avseende Garantiförvaltningen och Fondlivs egna kapital och dels genom risken för lägre intäkter på grund av värdenedgång i kundernas fondplaceringstillgångar eftersom det sistnämnda är kopplat till bolagets intjänning genom avgiftsintäkter och returprovisioner. Länsförsäkringar Fondliv har dock, i enlighet med gällande försäkringsvillkor rätt att ändra avgiftsuttag vilket gör att denna marknadsrisk till viss del kan pareras. Marknadsrisk uppkommer också när den diskonteringsränta som används för de försäkringstekniska avsättningarna sjunker eftersom avsättningarna då ökar i värde. Risken för lägre intäkter på grund av nedgång i kundernas egna fondplaceringstillgångar kan till viss del pareras med prissättning och fondurval. Placeringstillgångarna avseende Garantiförvaltningen samt bolagets egna kapital förvaltas i enlighet med av styrelsen beslutade placeringsriktlinjer och toleransnivåer avseende risktagande. Tillgångarna för Garantiförvaltningsportföljen ska placeras med lämplig riskspridning för att den förväntade avkastningen ska vara tillräcklig för att bolaget ska kunna infria sina åtaganden samt skapa meravkastning i placeringstillgångarna. Målet är att leverera en hög och stabil totalavkastning som är minst i nivå med av styrelsen beslutat benchmark utifrån de allokationsmandat för hur stor del av portföljen som respektive tillgångslag får utgöra. Marknadsrisker inom Länsförsäkringar Fondlivs verksamhet utgörs av aktie-, valuta- och ränterisk och en växande Garantiförvaltning kan på sikt öka bolagets exponering för marknadsrisker. Per 2015-12-31 var storleken av försäkringskapital i Garantiförvaltningen 2 280,8 (1 939,2) Mkr. I Länsförsäkringar Fondliv uppstår även marknadsrisk i det så kallade handelslagret där en mindre mängd fondandelar hålls för att genomföra kundernas fondbyten och fondhandel på ett effektivt sätt. Det totala värdet på fondandelarna i handelslagret uppgick per 2015-12-31 till 7,7 (18,9) Mkr och sammansättningen av Fondhandelslagret regleras i separata styrdokument Både styrelse och förvaltare ska vid beslut överväga placeringarnas inverkan på portföljens risk. Bedömningen ska ta hänsyn till vilka placeringar som långsiktigt är lämpliga för att nå en jämn och hög avkastning samt hur den kortsiktiga marknadsutvecklingen kan komma att påverka portföljen. Prognoser för försäkringsrörelsens utveckling inklusive analyser av tillgångar och skulder och dess egenskaper tas också med i analysen och ligger till grund för de toleransnivåer för risktagande som fastställs i Riskpolicy och Placeringsriktlinjerna. Kapitalförvaltningen svarar för den dagliga risköversynen i enlighet med placeringsriktlinjerna, d.v.s. att portföljen håller sig inom önskade och beslutade toleransnivåer.

Aktierisk

Aktierisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av aktiekurser och priser på alternativa tillgångar. Aktierisken uppstår i Länsförsäkringar Fondlivs Garantiförvaltning samt i handelslagret där fondandelar hålls för att kunna genomföra kundernas handel effektivt. Aktierisken uppstår också indirekt inom fondförsäkringsverksamheten eftersom andelen aktiefonder är cirka 80 procent och värdeutvecklingen påverkar bolagets framtida intjäning eftersom kapitalavgifter från fondförsäkringstillgångarna styrs av marknadsvärdet på desamma. Denna risk mäts på ett tydligare sätt inom ramen för Solvens II regelverket. Den totala andelen av aktieplaceringar, som är hänförliga till Garantiförvaltningen uppgick till 42 (31) procent av den totala portföljen i Garantiförvaltningen. För Fondhandelslagret som per 2015-12-31 uppgick till 7,7 Mkr, uppgick andelen aktiefonder till 83 procent.

Ränterisk

Ränterisk är risken för att nettovärdet av tillgångar, skulder och försäkringstekniska åtaganden minskar på grund av ändrade marknadsräntor. De livförsäkringstekniska avsättningarna diskonteras med aktuell marknadsränta. Försäkringsavtalen inom Garantiförvaltningen löper under lång tid och ger därmed en betydande räntekänsligheten i avsättningarna vilket ligger till grund för bolagets ALM arbete. I tillgångsportföljen finns ränterisk för statsobligationer och kreditobligationer. Den totala andelen av ränteplaceringar inom Garantiförvaltningen per 2015-12-31 uppgick till 58 (69) procent av den totala portföljen och durationen per 2015-12-31 uppgick till 4,1 (3,2) år. Tabell 3 visar känsligheten för marknadsrisk av placeringstillgångar och skulder netto (exklusive fondförsäkringsverksamheten) och bygger på bolagets trafikljusrapportering per 2015-12-31.

Spreadrisk

Spreadrisk är risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av skillnaden mellan marknadsräntor på obligationer med kreditrisk och statspappersräntor. Beslut om hur stor del av obligationsportföljen som ska utgöras av obligationer fattas mot bakgrund av rådande marknadsförutsättningar och önskad nivå på risktagandet i placeringsportföljen. Som framgår av tabell 5 så har en majoritet av rätetillgångarna en rating på A eller högre vilket gör att bolagets exponering för spreadrisken är liten.

Tabell 3. Känslighetsanalys marknadsrisk netto i tillgångar och skulder

		Inverkan på resultat före skatt, Mkr	
Känslighetsanalys		2015	2014
Aktierisk ¹⁾	10% lägre aktiekurser	-96,4	-83,2
Ränterisk ²⁾	1% högre räntenivå	-70,6	-36,4
Kreditspread	1% ökad kreditspread	-50,5	-40,4

¹⁾ Den indirekta, negativa effekt ett aktieprisfall har på den framtida intjäningen för Fondförsäkringsverksamheten är exkluderat i ovanstående tabell.

²⁾ Netto värdeförändring i placeringstillgångar och försäkringsteknisk avsättning.

Valutarisk

Med valutarisk avses risken för förluster till följd av ändringar, i nivå eller volatilitet, av valutakurser. Valutarisken uppstår i placeringstillgångar avseende Garantiförvaltningen och det egna kapitalet samt indirekt via utvecklingen av kundernas fondtillgångar när innehav i fonderna är denominerade i annan valuta än SEK. Tabell 4 visar portföljen för Garantiförvaltning samt det egna kapitalets känslighet mot en förändring av valutakursen mot SEK.

Tabell 4. Påverkan på resultat av en 10%-ig förstärkning i valutakursen mot SEK

Valuta	Resultatpåverkan före skatt, Mkr	
	2015	2014
EUR	0,2	0,8
GBP	0,2	0,3
JPY	0,1	0,6
KRW	0,1	1,8
NOK	0,2	0,2
PLN	0,1	0,1
USD	7,7	2,0
RUB	0,2	0,3
INR	-0,5	0,8

Den totala valutaexponeringen netto uppgick 2015-12-31 till 2,6 (3,3) procent av portföljen för Garantiförvaltningen samt Fondlivs egna placeringstillgångar. Allokeringensmandat i bolagets placeringsriktlinjer begränsar valutarisken som främst hanteras via FX forwards.

ALM-risk

ALM-risk (Asset Liability Management, även kallad matchningsrisk) avser risken för förlust på grund av att förändringar i en eller flera marknadsriskrelaterade variabler (till exempel räntor, aktiekurser, valutakurser, inflation) leder till en förändring i värdet på tillgångarna men som inte vägs upp av motsvarande förändring i värdet på skulderna. Eftersom försäkringsavtal inom Garantiförvaltningen löper under mycket lång tid blir räntekänsligheten i avsättningarna betydande. Länsförsäkringar Fondliv styr sitt risktagande med hänsyn till de försäkringstekniska åtagandenas känslighet för ändring i räntenivå. I ALM-analysen simuleras framtida kapitalbehov utifrån framskrivning av skuld- och tillgångssidan givet ett antagande om fortlevnad enligt nuvarande verksamhet.

Koncentrationsrisk

Koncentrationsrisk är risken för förluster till följd av att placeringstillgångar inte är väldiversifierade. Det skulle kunna leda till att en enskild exponering, homogen grupp av exponeringar eller en specifik marknadshändelse kan hota bolagets solvens eller finansiella ställning. Det finns ingen komponent i bolagets placeringsstrategi som gör att koncentrationer mot enskilda branscher eller enskilda regioner skulle uppkomma och koncentrationsriskerna avseende enskilda motparter är små.

Motpartsrisk

Med motpartsrisken avses risken att motparter inte fullgör sina åtaganden och att eventuella säkerheter inte täcker fordran. Motpartsrisken uppstår för Länsförsäkringar Fondlivs del genom exponering mot återförsäkrare samt i och med innehav av finansiella instrument i tillgångsportföljen. Länsförsäkringar Fondliv återförsäkrar dödsfalls- och sjukfallsrisker samt katastrofrisker inom liv. Motpartsrisken i avgiven återförsäkring begränsas i första hand genom att välja motparter med god kreditvärdighet. Kreditvärdigheten bedöms bland annat genom att använda kreditvärderingsbetyg från minst två kreditvärderingsinstitut med som lägst kreditkvalitetsteg 2 enligt Solvens II regelverket. Länsförsäkringar Fondliv tecknar återförsäkring med återförsäkringsgivaren Sweden Re som har en AA rating från S&P och A1 från Moody's. Återförsäkrade försäkringstekniska avsättningar var 15,8 (14,8) Mkr per 2015-12-31 vilket ger en andel av sjuk- och dödsfallsförsäkringsbeståndet som är återförsäkrad på 10,5 (16,7) procent. Motpartsrisken uppstår också genom fordringar på motparter i finansiella derivatkontrakt, samt i fordringar som avser banktillgodohavanden. De tillåtna placeringstillgångarna i Fondlivs place-

ringsriktlinjer utgör tillgångar med mycket låg motparts- eller kreditrisk. Den lilla motpartrisk som finns består uteslutande av motpartrisen i banktillgodohavanden. I beloppet klassificerat som utlåning till kreditinstitut i tabell 5, ingår 1,0 (51,0) Mkr som avser fordringar på Länsförsäkringar Bank.

Tabell 5. Kreditkvalitet avseende fullt fungerande finansiella tillgångar

Mkr	Uppdelning av finansiella tillgångar	
	2015	2014
Kassa och bank samt likvida medel klassificerade som Övriga fordringar		
A	501,4	357,8
Summa	501,4	357,8
Obligationer och andra räntebärande värdepapper¹⁾		
AAA – Svenska staten	563,0	0,0
AAA	1 299,3	1 514,5
AA	4,0	0,0
A	50,9	204,8
BBB	176,9	0,0
BB	96,4	30,4
B och lägre	24,5	57,0
NR	20,4	18,1
Summa	2 235,4	1 824,8

1) Marknadsvärden inkl. upplupen ränta Affärsrisk

Affärsriskerna omfattar risk för förluster till följd av effekter av strategiska beslut, konkurrenters åtgärder, omvärldsförändringar och negativa rykten om bolaget. Exempelvis kan ändringar i regelverk påverka bolagets grundläggande styrning eller kunderbjudande. Affärsriskerna hanteras på styrelse- och ledningsnivå genom analyser och beslut dels inför strategiska vägval om inriktningen av verksamheten, dels i den årliga affärsplaneringsprocessen och då utvecklingen på marknader så kräver. De specifika affärsriskerna som vid var tid bedöms som viktigast följs fortlöpande upp på ledningsnivå.

Operativ risk

Operativ risk är risk för förluster till följd av icke ändamålsenliga eller misslyckade interna processer, mänskliga fel, felaktiga system eller externa händelser inklusive legal risk. Genom förebyggande arbete och

ändamålsenlig riskhantering och riskkontroll kan Länsförsäkringar Fondliv minska sannolikheten för att operativa risker materialiseras och därmed reducera dess konsekvenser. Riskidentifiering genomförs ur dels ett bakåtblickande och ett framåtblickande perspektiv. Identifiering av operativa risker genomförs årligen genom operativa riskanalyser och även genom löpande uppföljningsarbete. Operativa risker identifieras, potentiella konsekvenser värderas och sannolikheter att risker inträffar bedöms. För väsentliga risker utarbetas handlingsplaner som följs upp regelbundet. Riskkontroll stödjer Fondlivs arbete med att hantera och kontrollera operativa risker. För incidenthanteringen och hantering av operativa risker används ett gemensamt systemstöd avsett att likrikta mätmetodiken för operativ risk i hela koncernen. För att stärka den interna kontrollen har affärskritiska processer och dess risker kartlagts och dokumenterats. De viktigaste kontrollerna, s.k nyckelkontroller finns dokumenterade och utfallet av genomförda nyckelkontroller rapporteras och sammanställs i en kvartalsvis rapport till styrelsen. Syftet med nyckelkontrollerna är att förbättra kvaliteten och effektiviteten i Fondlivs processer och begränsa identifierade risker. Rapporteringen skapar även en överblick av den aggregerade kontrollmiljön.

Likviditetsrisk inklusive finansieringsrisk

Likviditetsrisk är risken för att egna åtaganden inte kan fullgöras på grund av brist på likvida medel. Likviditetsrisken inom Bolaget är mycket begränsad då tillåtna placeringstillgångar består av tillgångar med god likviditet vilket gör att avyttringar av placeringstillgångar av likviditetsrisk kan genomföras skyndsamt och utan stora kostnader. Likviditetsrisk hanteras genom att löpande anpassa behovet av kassa och överskottslikviditet utifrån upprättade likvidprognoser för betalning av värdepappersaffärer och försäkringsersättningar samt övriga förekommande in- och utbetalningar, såsom premier och driftskostnader. Hantering av likviditetsbehov till följd av fondtransaktioner sker genom rutiner för likviditetsplanering. Majoriteten av fonderna i handelslagret är likvida på kort sikt och gränser för innehaven i handelslagret fastställs och regleras i styrdokumentet. Fondbytesprocessen ger inte upphov till någon likviditetsrisk eftersom köp för den försäkrades räkning genomförs först efter erhållen likvid för säljtransaktionen från fondbolaget. Likviditetsrisken är låg i fondförsäkring eftersom fondandelar avyttras till det värde som ska utbetalas till försäkringstagarna. Tabellen 6 visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske inom respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna.

Beloppen som presenteras är odiskonterade kassaflöden.

Tabell 6. Löptidsanalys för finansiella tillgångar och skulder samt försäkringstekniska åtaganden

Tabellen visar de faktiska kassaflöden som kommer att ske under respektive period, baserat på de återstående kontraktuella förfallotiderna. Beloppen som presenteras i förfallotider är odiskonterade kassaflöden.

Mkr	2015					2014				
	<3 mån	3 mån –1 år	1–5 år	> 5 år	Totalt	<3 mån	3 mån –1 år	1–5 år	> 5 år	Totalt
Tillgångar										
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	–	2,6	88,1	7,1	97,8	–	–	–	–	–
Obligationer och andra räntebärande värdepapper ¹⁾	119,9	112,9	1 294,8	212,1	1 739,7	5,3	–	–	–	5,3
Övriga fordringar	356,0	–	–	–	356,0	700,5	–	–	–	700,5
Skulder										
Försäkringstekniska avsättningar ²⁾	42,5	123,4	466,2	1 305,9	1 938,0	–18,4	–55,3	2,2	1 504,0	1 432,4
Övriga skulder	404,5	–	–	–	404,5	464,0	–	–	–	464,0
Summa kassaflöden, netto	28,9	–7,9	916,7	–1 086,7	–149,0	259,7	53,9	–7,8	–1 511,2	–1 205,4
Derivat, in- och utflöden, netto	23,2	–	–	–	23,2	0,0	–	–	–	0,0
Summa kassaflöden, netto	52,1	–7,9	916,7	–1 086,7	–125,8	259,7	53,9	–7,8	–1 511,2	–1 205,4

¹⁾ I obligationer och andra räntebärande värdepapper ingår belopp som i balansräkningen klassificerats som tillgångar för villkorad återbäring.

²⁾ Försäkringstekniska avsättningar redovisas brutto, före avgiven återförsäkring. För bolagets Garantiförvaltningsprodukt avses livförsäkringsavsättningen.

3 PREMIEINKOMST

	2015	2014
Premieinkosten brutto före avgiven återförsäkring fördelar sig enligt följande i livförsäkringsrörelsen		
Direkt livförsäkring	155,1	114,7
Summa	155,1	114,7
Premieinkost brutto för direkt livförsäkring fördelar sig på följande kategorier		
Premier för individuell livförsäkring	155,1	114,7
Summa	155,1	114,7
Periodiska premier	155,1	114,7
Summa	155,1	114,7
Premier för vilka försäkringstagaren bär risk	155,1	114,7
Summa	155,1	114,7

Samtliga premier avser försäkring i Sverige.

4 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER

	2015	2014
Erhållna utdelningar utanför koncernen	12,0	5,5
Summa utdelningar	12,0	5,5
Ränteintäkter		
Obligationer och räntebärande värdepapper ¹⁾	6,5	9,1
Derivat	0,5	2,3
Räntebärande värdepapper emmitterade av koncernföretag	0,3	
Övriga ränteintäkter ¹⁾	-0,3	1,7
Summa ränteintäkter	7,0	13,1
Valutakursvinster	-	44,7
Realisationsvinster, netto		
Aktier och andelar	61,6	42,5
Obligationer och räntebärande värdepapper	35,8	5,5
Summa realisationsvinster	97,3	48,0
Kapitalavkastning, intäkter	116,3	111,3

¹⁾ Varav negativ ränta på räntebärande värdepapper om 0,1Mkr och kassa och bank 0,1Mkr.

5 ÖREALISERADE VINSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	2015	2014
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-	26,9
Aktier och andelar	-	74,9
Värdeökning på fondförsäkringstillgångar	5 365,1	11 506,4
Summa	5 365,1	11 608,2

6 ÖVRIGA TEKNISKA INTÄKTER

	2015	2014
Riskintäkter	48,1	43,3
Förvaltningsersättning	727,8	598,1
Övrigt	26,0	24,9
Summa	801,9	666,3

7 UTBETALDA FÖRSÄKRINGSERSÄTTNINGAR

	2015	2014
Ersättningar	-27,2	-23,8
Skaderegleringskostnader	-11,3	-6,4
Summa	-38,5	-30,2

8 DRIFTSKOSTNADER

	2015	2014
Funktionsindelade driftskostnader i livförsäkringsrörelsen		
Anskaffning	-587,2	-551,3
Förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader	24,9	12,0
Administrationskostnader	-354,6	-330,4
Provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring	6,5	2,9
Summa	-910,4	-866,8
Totala beloppet för provisioner för direkt försäkring	-584,1	-557,6
Totala beloppet av utgifter för forskning och utveckling som kostnadsförts	-22,4	-18,2

Summan av posterna anskaffning och förändring i posten förutbetalda anskaffningskostnader utgörs av posten anskaffning nedan. Summan av posterna administrationskostnader och provisioner och vinstandelar i avgiven återförsäkring utgörs av posten administration. I posten administrationskostnader ingår serviceintäkter om 197,5 Mkr främst avseende serviceavtalet med Länsförsäkringar Liv.

De totala kostnaderna består av följande delar	2015	2014
Anskaffning	-562,3	-539,3
Skadereglering	-11,3	-6,4
Administration	-336,8	-327,5
Finansförvaltning	-13,5	-5,2
Summa	-923,9	-878,4

Kostnaderna för anskaffning och administration redovisas i resultaträkningen under driftskostnader, kostnaderna för skadereglering redovisas under försäkringsersättningar, kostnaderna för finansförvaltning redovisas i not 16 under kapitalförvaltningskostnader.

De totala kostnaderna fördelar sig enligt nedan	2015	2014
Avskrivningar m.m.	-198,5	-212,5
Övrigt	-725,4	-665,9
Summa	-923,9	-878,4

9 ARVDEN OCH KOSTNADERSÄTTNINGAR TILL REVISORER

	2015	2014
KPMG AB		
Revisionsuppdrag	-1,1	-0,8
Revisionsverksamhet utöver revisionsuppdrag	-0,1	-0,1
Skatterådgivning	-0,1	-0,1
Summa	-1,3	-1,0

Med revisionsuppdrag avses granskning av årsredovisning och bokföring samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning, övriga arbetsuppgifter som det ankommer på bolagets revisor att utföra samt rådgivning eller annat biträde som föranleds av iakttagelser vid sådan granskning eller genomförande av sådana övriga arbetsuppgifter. Allt annat är andra uppdrag.

10 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR

Medelantal anställda	2015	2014
Män	63	50
Kvinnor	118	121
Totalt antal anställda	181	171
Löner och andra ersättningar samt sociala kostnader, övriga medarbetare, Mkr		
Löner och ersättningar	88,1	82,1
varav rörlig ersättning	–	–
Sociala kostnader	50,8	51,8
varav pensionskostnader	18,0	20,5
Summa	138,9	133,9
Styrelse och ledande befattningshavare 10 (3)		
Löner och ersättningar	13,7	11,7
varav fast lön till VD	3,0	2,9
varav rörlig lön till VD	–	–
varav fast lön till andra ledande befattningshavare	9,1	7,7
varav rörlig lön till andra ledande befattningshavare	–	–
Sociala kostnader	9,5	8,4
varav pensionskostnader	4,2	3,8
Summa	23,2	20,1

	2015	2014
Totalt löner och andra ersättningar samt sociala kostnader		
Löner och ersättningar	101,7	93,8
varav rörlig ersättning	–	–
Sociala kostnader	60,3	60,2
varav pensionskostnader	22,2	24,2
Summa	162,0	154,0

Ersättningar till styrelsen

Till styrelsens ordförande och ledamöter utgår arvode enligt bolagsstämmans beslut. Arbetstagarrepresentanter erhåller inte styrelsearvode.

Ersättningar till ledande befattningshavare

Ersättning till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare består av grundlön och övriga förmåner. Pensionsförmåner samt övriga förmåner till verkställande direktören och andra ledande befattningshavare ingår som en del av den totala ersättningen. Med andra ledande befattningshavare avses de personer som tillsammans med verkställande direktören utgör företagsledningen.

Ersättningar och övriga förmåner för ledande befattningshavare

2015	Grundlön/ styrelsearvode	Rörlig ersättning	Övriga ersättningar	Pensions- kostnad	Summa	Pensionskostnad i förhållande till pensionsgrundande lön %
						Avgifts- bestämd
Tua Holgersson, verkställande direktör	3,0	–	–	1,0	4,0	35%
Fredrik Bergström, styrelseledamot	0,3	–	–	–	0,3	
Olof Wogén, styrelseledamot	0,3	–	–	–	0,3	
Anders Östryd, styrelseledamot	0,4	–	–	–	0,4	
Anna-Greta Lundh, styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,2	–	–	–	0,2	
Sune Nilsson, styrelseledamot	0,2	–	–	–	0,2	
Ann-Christin Norrström, tidigare styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	9,1	–	0,0	3,2	12,3	35%
Totalt 2015	13,7	–	0,0	4,2	17,9	
2014						
Tua Holgersson, verkställande direktör	2,8	0,0	0,1	0,9	3,8	35%
Fredrik Bergström, styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Olof Wogén, styrelseledamot	0,2	–	–	–	0,2	
Anders Östryd, styrelseledamot	0,3	–	–	–	0,3	
Ann-Christin Norrström, styrelseledamot	0,2	–	–	–	0,2	
Beatrice Kämpe Nikolausson, styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Jonas Rosman, tidigare styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Sten Lundqvist, tidigare styrelseledamot	0,1	–	–	–	0,1	
Andra ledande befattningshavare (7 personer)	7,7	–	–	2,8	10,5	36%
Totalt 2014	11,6	0,0	0,1	3,7	15,4	

Pensionskostnad avser den kostnad som påverkat årets resultat.

Pensioner

Pensionsåldern för verkställande direktören är 65 år. Pensionen är avgiftsbestämd, pensionspremien ska uppgå till 35 procent av månadslönen. För andra ledande befattningshavare är pensionsåldern 65 år. Villkoren följer pensionsavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbundet. Utöver det betalas för var och en en extra pensionspremie motsvarande ett prisbasbelopp per år.

Avgångsvederlag

För verkställande direktören och tidigare verkställande direktören gäller en ömsesidig uppsägningstid om sex månader. I händelse av uppsägning från bolagets sida utgår utöver uppsägningstiden ett avgångsvederlag motsvarande arton månadslöner.

Berednings- och beslutsprocess som tillämpas ifråga om ersättningar till företagsledningen

Ersättningspolicy för Länsförsäkringar AB-koncernen reglerar berednings- och beslutsprocessen gällande ersättningar till företagsledningen.

Ersättningsutskottet bereder väsentliga ersättningsbeslut samt bereder beslut om åtgärder för att följa upp tillämpningen av Ersättningspolicyn.

Styrelsen fattar beslut om ersättning och övriga anställningsvillkor för verkställande ledningen och för anställda med övergripande ansvar för någon av bolagets kontrollfunktioner.

Ersättningsutskottets sammansättning och mandat

Ersättningsutskottets sammansättning och uppgifter regleras i styrelsens arbetsordning. Ersättningsutskottet består av styrelsens ordförande samt styrelsens vice ordförande.

Principer för ersättning till företagsledningen

Ledande befattningshavare i Länsförsäkringar AB-koncernen ska ha marknadsmässiga anställningsvillkor. De totala ersättningarna ska vara i nivå med branschen. Utformning av och nivå på ersättningar ska harmonisera med bolagets värderingar, det vill säga vara rimliga, präglad av måttfullhet och väl avvägda, bidra till en god etik och organisationskultur samt präglas av öppenhet och transparens.

10 ANSTÄLLDA, PERSONALKOSTNADER OCH LEDANDE BEFATTNINGSHAVARES ERSÄTTNINGAR, forts.

Fast ersättning

Fast ersättning utgår enligt ovanstående generella princip.

Pension

Pensionslösningen ska följa villkoren i kollektivavtal mellan FAO och FTF/Sacoförbunden.

Övriga förmåner

Utöver ovanstående förmåner erbjuds tjänstebil enligt vid var tid gällande villkor, individuell sjukvårdsförsäkring samt övriga förmåner som erbjuds samtliga anställda.

Andel kvinnor bland ledande befattningshavare, %	2015-12-31	2014-12-31
Styrelseledamöter	44	25
Andra ledande befattningshavare	50	50

11 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER

	2015	2014
Kapitalförvaltningskostnader	-6,5	-5,2
Räntekostnader		
Obligationer och räntebärande värdepapper	-0,5	-0,1
Derivat	-6,9	-0,5
Övriga räntekostnader	0	-0,1
Summa räntekostnader	-7,4	-0,7
Valutakursförluster	-32,6	-111,8
Realisationsförluster, netto		
Derivat	-0,1	42,5
Kapitalavkastning, kostnader	-46,6	-117,7

12 OREALISERADE FÖRLUSTER PÅ PLACERINGSTILLGÅNGAR

	2015	2014
Aktier och andelar	-31,9	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-47,5	-
Räntebärande värdepapper emmitterade av och lån till koncernföretag	-0,1	-
Summa	-79,5	-

13 ÖVRIGA TEKNISKA KOSTNADER

	2015	2014
Riskkostnader	-47,3	-40,4
Övrigt	-13,7	-9,6
Summa	-61,0	-50,0

14 KAPITALAVKASTNING, INTÄKTER, ICKE-TEKNISKT

	2015	2014
Erhållna utdelningar	0,0	0,0
Summa utdelningar	0,0	0,0
Ränteintäkter		
Obligationer och räntebärande värdepapper	1,3	0,2
Övriga ränteintäkter	7,6	6,8
Summa ränteintäkter	8,9	7,0
Valutakursvinster	-	3,4
Realisationsvinster, netto		
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	0,5
Summa realisationsvinster	-	0,5
Kapitalavkastning, intäkter	8,9	10,9

15 OREALISERADE VINSTER, ICKE-TEKNISKT

	2015	2014
Aktier och andelar	-	0,2
Obligationer och räntebärande värdepapper	-	2,6
Derivat	0,0	-
Summa	0,0	2,8

16 KAPITALAVKASTNING, KOSTNADER, ICKE-TEKNISKT

	2015	2014
Kapitalförvaltningskostnader	-13,5	-5,3
Räntekostnader		
Övriga räntekostnader	-0,9	-0,4
Valutakursförluster	-0,6	-
Realisationsförluster, netto		
Aktier och andelar	-	-2,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-1,2	-
Summa realisationsförluster	-1,2	-2,0
Kapitalavkastning, kostnader	-16,2	-7,7

17 KAPITALAVKASTNING PER VÄRDERINGSKATEGORI¹⁾

	2015	2014
Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	39,9	167,7
Innehav för handelsändamål	-6,5	1,8
Lånefordringar och kundfordringar	-0,9	4,8
Andra finansiella skulder	-0,4	-
Poster som ej fördelas på kategori		
Valutakursresultat, netto	-33,2	-67,1
Kapitalförvaltningskostnader	-20,1	-10,5
Icke finansiella poster som ingår i kapitalavkastning netto	-	4,7
Summa	-21,2	101,4

¹⁾ I Orealiserade vinster på placeringstillgångar i resultaträkningen ingår orealiserade vinster på tillgångar för vilka försäkringstagarna bär risken om 5 365,5.

18 OREALISERADE FÖRLUSTER, ICKE-TEKNISKT

	2015	2014
Aktier och andelar	-0,3	-
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	-3,9	-
Summa	-4,2	-

19 SKATT

	2015	2014
Aktuell skattekostnad		
Årets avkastningsskatt	-229,6	-246,8
Årets inkomstskatt	-0,5	-5,8
Justering av skatt hänförlig till tidigare år	3,4	0,5
Totalt redovisad skattekostnad	-226,7	-252,1
Årets förändring av uppskjuten skattefordran har i sin helhet redovisats i resultaträkningen.		
Avsättning för skatter		
Aktuella skatteskulder	65,6	51,6
Tillämpade skattesatser		
Skattesats vid beräkning av inkomstskatt	22%	22,0%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, pensionsförsäkring	15%	15%
Avkastningsskatt på pensionsmedel, kapitalförsäkring	30%	30%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, pensionsförsäkring	1,62%	2,01%
Genomsnittlig statslåneränta vid beskattning, kapitalförsäkring	0,90%	2,09%

20 ANDRA IMMATERIELLA TILLGÅNGAR

Immateriella tillgångar under egen utveckling	2015-12-31	2014-12-31
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde	82,8	52,1
Årets investeringar i form av intern utveckling	64,4	30,7
Utgående anskaffningsvärde	147,2	82,8
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar	-8,9	-1,2
Årets avskrivningar	-9,8	-7,7
Utgående ackumulerade avskrivningar	-18,7	-8,9
Nedskrivningar		
Ingående nedskrivningar	-	-
Årets nedskrivningar	-0,9	-
Utgående nedskrivningar	-0,9	-
Summa bokfört värde	127,6	73,9

21 AKTIER OCH ANDELAR I INTRESSEFÖRETAG

Företagets namn	Organisationsnummer	Säte	Antal aktier och andelar	Kapitalandel %	Eget kapital 2015-12-31	Resultat 2015	Bokfört värde 2015-12-31	Verkligt värde 2015-12-31
FörsäkringsGiroet Sverige AB	556482-4471	Solna	5 000 000	25%	17,8	-0,5	29,2	29 207
Summa								29 207

Samtliga aktier och andelar är onoterade.

Anskaffningsvärde	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	26,7	0,0
Köpeskillning	-	23,8
Aktieägartillskott	2,5	1,2
Förvärvskostnader	-	1,7
Utgående balans	29,2	26,7
Summa bokfört värde	29,2	26,7

Finansiell information i sammandrag avseende intresseföretagen

Uppgifterna avser Länsförsäkringar Fondlivs ägarandel

	2015	2014
Intäkter	15,5	15,0
Resultat	-0,1	-1,4
Tillgångar	9,3	7,8
Skulder	4,9	5,3
Eget kapital	4,5	2,5

22 RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER EMITTERADE AV OCH LÅN TILL KONCERNFÖRETAG OCH INTRESSEFÖRETAG

	2015-12-31	2014-12-31
Noterade obligationer emitterade av Länsförsäkringar Hypotek	94,3	–
Summa	94,3	–

23 AKTIER OCH ANDELAR

	2015-12-31	2014-12-31
Noterade aktier och andelar	806,6	640,0
Summa	806,6	640,0
Anskaffningsvärde	724,1	552,1

24 OBLIGATIONER OCH ANDRA RÄNTEBÄRANDE VÄRDEPAPPER

	2015-12-31	2014-12-31
Emittent		
Övriga svenska emittenter	1 328,2	1 193,0
Utländska emittenter	447,1	210,1
Summa	1 775,3	1 403,1
Upplupet anskaffningsvärde	1 800,1	1 354,2
Marknadsstatus		
Noterade värdepapper	1 775,3	1 403,1
Summa	1 775,3	1 403,1

25 DERIVAT

	Bokförda värden		Nominellt belopp	
	2015-12-31	2014-12-31	2015-12-31	2014-12-31
Derivatinstrument med positiva värden eller värde noll				
Valutarelaterade derivat	20,8	2,1	1 036,3	–84,5
Summa	20,8	2,1	1 036,3	–84,5
Derivatinstrument med negativa värden				
Valutarelaterade derivat	1,6	44,9	–31,7	1 041,9
Summa	1,6	44,9	–31,7	1 041,9

26 TILLGÅNGAR FÖR VILLKORAD ÅTERBÄRING

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	614,8	497,3
Värdet förändring över resultaträkningen	–108,8	117,5
Utgående balans	506,0	614,8
Tillgångarna fördelas enligt nedan		
Aktier och andelar	156,8	192,4
Obligationer	345,2	421,8
Derivat	4,0	0,6
Summa	506,0	614,8

27 FONDFÖRSÄKRINGSTILLGÅNGAR

	2015-12-31	2014-12-31
Aktiebaserade fonder	89 743,9	81 139,5
Räntebaserade fonder	10 753,3	10 219,6
Summa	100 497,2	91 359,1
Anskaffningsvärde	83 784,6	73 399,2

28 ÖVRIGA FORDRINGAR

	2015-12-31	2014-12-31
Forordringar på koncernföretag	93,5	133,0
Forordringar på Länsförsäkringar Liv-koncernen	117,9	79,6
Övriga forordringar	195,6	488,1
Summa	407,0	700,6

29 MATERIELLA TILLGÅNGAR

	2015	2014
Anskaffningsvärde		
Ingående anskaffningsvärde 1 januari	3,5	2,8
Avyttringar/utrangeringar	–0,7	–0,4
Årets anskaffningar	1,6	1,1
Utgående anskaffningsvärde 31 december	4,4	3,5
Avskrivningar		
Ingående ackumulerade avskrivningar 1 januari	–1,2	–0,7
Ackumulerade avskrivningar för avyttringar/utrangeringar	0,4	0,1
Årets avskrivningar	–0,8	–0,6
Utgående ackumulerade avskrivningar 31 december	–1,6	–1,2
Redovisat värde 31 december	2,8	2,3

Inga nedskrivningar har gjorts.

30 FÖRUTBETALDA ANSKAFFNINGSKOSTNADER

	2015-12-31	2014-12-31
Finansiella avtal		
Ingående balans	1 034,2	1 022,3
Under året aktiverade kostnader	223,5	216,0
Årets avskrivningar enligt plan	–197,0	–191,6
Årets nedskrivningar	–1,5	–12,5
Summa utgående balans	1 059,2	1 034,2

31 AKTIEKAPITAL

	2015-12-31	2014-12-31
Antal emitterade och betalda aktier	10 000	10 000
Kvotvärde, kr	10 000	10 000
Antal utestående aktier	10 000	10 000

Övriga upplysningar om eget kapital framgår av Rapport över förändringar i eget kapital.

32 LIVFÖRSÄKRINGSÄVSÄTTNING

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	1 327,1	805,9
Förändring ingående balans på grund av ändrad beräkningsmetod	181,1	44,7
Inbetalningar	452,2	604,7
Utbetalningar	-43,6	-27,3
Avvikelse från förväntat framtida kassaflöde	-10,7	-125,5
Skilnad mellan inbetalda premier och FTA för ny affär	-65,0	-141,2
Kostnadsuttag	-3,9	-3,3
Kapitalavkastning tillförd livförsäkringsavsättning	3,6	37,3
Förändring i avsättning på grund av ändrat ränteantagande	-64,0	137,6
Dödlighetsresultat	0,6	0,6
Avkastningsskatt	-3,7	-3,2
Andra förändringar	1,7	-3,2
Utgående balans	1 775,4	1 327,1

33 OREGLERADE SKADOR

	Fastställda skador	Icke fastställda skador	Avsättning för skadeliv och sjukräntor	Totalt 2015	Totalt 2014
Ingående balans	16,4	26,0	62,9	105,3	68,8
Effekt ändrat sjuklighetsantagande	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1
Övriga förändringar	-4,7	31,8	30,3	57,4	36,3
Utgående balans	11,7	57,8	93,2	162,7	105,3

Förändringen i fastställda skador redovisas i utbetalda försäkringsavsättningar.

34 FONDFÖRSÄKRINGSÅTAGANDEN

	2015-12-31	2014-12-31
Ingående balans	91 634,9	76 214,4
Inbetalningar	8 065,7	7 839,3
Flytt, Återköp och Annullationer	-1 835,2	-1 592,6
Utbetalda ersättningar	-1 898,1	-1 531,3
Kostnadsuttag	-632,2	-555,2
Värdeförändring	5 388,6	11 514,9
Avkastningsskatt	-224,8	-242,9
Riskresultat	-6,0	-11,7
Andra förändringar	2,7	0,0
Utgående balans	100 495,6	91 634,9

35 PENSIONER

Förmånsbestämda pensioner

Bolaget har en förmånsbestämd pensionsplan. Planen är ett pensionsavtal från 2006 för försäkringsbranschen där personer födda 1955 eller tidigare frivilligt kan gå i pension vid 62 års ålder. Villkoren är utformade så att som pension erhålles cirka 65 procent av den pensionsmedförande lönen vid 62 års ålder.

Av det belopp som redovisas som Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet omfattas ingen del av trygghandelagen.

	2015-12-31	2014-12-31
Pensionsförpliktelser		
Avsättning för förtida uttag enligt pensionsavtalet	2,8	4,0
Summa pensionsförpliktelser	2,8	4,0
Årets förändring av kapitalvärdet av förpliktelser i egen regi för vilka det inte finns några avskilda tillgångar:		
Ingående kapitalvärde den 1 januari enligt svenska principer för beräkning av pensionsförpliktelsen	4,0	1,5
Kostnad exklusive räntekostnad som belastat resultatet	-1,2	2,5
Räntekostnad	-	0,0
Kapitalvärdet per den 31 december	2,8	4,0
Netto pensionsförpliktelser per den 31 december	2,8	4,0
Antaganden för förmånsbestämda förpliktelser		
Diskonteringsränta	0,7%	0,5%
Förväntad löneökningstakt	2,5%	2,5%
Andel som bedöms att frivilligt gå i pension vid 62 års ålder	40,0%	30,0%

Avgiftsbestämda pensionsplaner

Avgiftsbestämda pensionsplaner är planer enligt vilka företaget betalar fastställda avgifter till en separat juridisk enhet och har inte någon rättslig eller informell förpliktelse att betala ytterligare avgifter. Bolagets utbetalningar avseende avgiftsbestämda planer redovisas som kostnad under den period när de anställda utfört de tjänster som avgiften avser. Här redovisas främst avgifter till Försäkringsbranschens Pensionskassa (FPK). Avgifter för 2016 avseende FTP-planen förväntas uppgå till 10,7 Mkr.

	2015	2014
Kostnader för avgiftsbestämda planer	18,1	16,2

36 SKULDER AVSEENDE DIREKT FÖRSÄKRING

	2015-12-31	2014-12-31
Skulder till försäkringstagare	26,2	30,6
Skulder till försäkringsförmedlare	47,8	57,7
Summa	74,0	88,3

I årsredovisningen för 2014 redovisades denna skuld i övriga skulder.

37 ÖVRIGA SKULDER

	2015-12-31	2014-12-31
Skulder till koncernföretag	33,7	29,8
Skulder till Länsförsäkringar Liv-koncernen	41,4	16,0
Övriga skulder	377,6	371,2
Summa	452,7	417,0

2015-12-31	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar					
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	94,3	–	–	94,3	94,3
Aktier och andelar	806,6	–	–	806,6	806,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 775,3	–	–	1 775,3	1 775,3
Tillgångar för villkorad återbäring	502,0	4,0	–	506,0	506,0
Fondförsäkringstillgångar	100 497,2	–	–	100 497,2	100 497,2
Derivat	–	20,8	–	20,8	20,8
Övriga fordringar	–	–	407,0	407,0	407,0
Kassa och bank	–	–	450,2	450,2	450,2
Summa	103 675,4	24,8	857,2	104 557,4	

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder					
Derivat	–	1,6	–	1,6	1,6
Övriga skulder	–	–	404,5	404,5	404,5
Summa	–	1,6	404,5	406,1	

Det verkliga värdet på tillgångar klassificerade som Lånefordringar och kundfordringar, samt skulder klassificerade som Andra finansiella skulder utgörs av en rimlig approximation av verkligt värde utifrån tillgångarnas och skuldernas anskaffningsvärden då dessa tillgångar och skulder har korta löptider.

2014-12-31	Finansiella tillgångar värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella tillgångar värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Lånefordringar och kundfordringar	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Tillgångar					
Aktier och andelar	640,0	–	–	640,0	640,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 403,1	–	–	1 403,1	1 403,1
Tillgångar för villkorad återbäring	614,2	0,6	–	614,8	614,8
Fondförsäkringstillgångar	91 359,1	–	–	91 359,1	91 359,1
Derivat	–	2,1	–	2,1	2,1
Övriga fordringar	–	–	700,6	700,6	700,6
Kassa och bank	–	–	263,6	263,6	263,6
Summa	94 016,4	2,7	964,2	94 983,3	

	Finansiella skulder värderade till verkligt värde via resultaträkningen				
	Finansiella skulder värderade enligt Fair value option	Innehav för handelsändamål	Andra finansiella skulder	Summa redovisat värde	Verkligt värde
Skulder					
Derivat	–	44,9	–	44,9	44,9
Övriga skulder	–	–	464,0	464,0	464,0
Summa	–	44,9	478,8	508,9	

39 VÄRDERINGSMETODER FÖR VERKLIGT VÄRDE

I tabellen framgår tillgångar och skulder som värderas till verkligt värde i rapport över finansiell ställning utifrån använda värderingsmetoder där:

Nivå 1 avser värden som fastställs från noterade kurser på en aktiv marknad.

Nivå 2 avser värden som fastställs genom beräknade värden på observerbara marknadsnoteringar.

Nivå 3 avser värden som bygger på egna antaganden och bedömningar.

2015-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Räntebärande värdepapper emitterade av koncernföretag	94,3	–	–	94,3
Aktier och andelar	806,6	–	–	806,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 775,3	–	–	1 775,3
Derivat	0	20,8	–	20,8
Tillgångar för villkorad återbäring	502,0	4,0	–	506,0
Fondförsäkringstillgångar	100 497,2	–	–	100 497,2
Skulder				
Derivat	–	1,6	–	1,6

2014-12-31	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Summa redovisat värde
Tillgångar				
Aktier och andelar	640,0	–	–	640,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	1 403,1	–	–	1 403,1
Derivat	–	2,1	–	2,1
Tillgångar för villkorad återbäring	614,2	0,6	–	614,8
Fondförsäkringstillgångar	91 359,1	–	–	91 359,1
Skulder				
Derivat	–	44,9	–	44,9

Det gjordes inte några väsentliga överföringar mellan nivå 1 och nivå 2 under 2015, och inte heller under 2014. Under 2015 och under 2014 förekom inte några överföringar från nivå 3. Vinster och förluster redovisas i resultaträkningen under Kapitalavkastning, intäkter respektive kostnader samt realiserade vinster respektive förluster på placeringstillgångar.

40 UPPLYSNING OM KVITTNING

Tabellen visar finansiella instrument som omfattas av ett rättsligt bindande ramavtal om nettning eller liknande avtal, tillsammans med relaterade säkerheter. Bolaget har ISDA- och CSA-avtal med samtliga derivatmotparter vilket innebär att samtliga exponeringar täcks av dessa typer av avtal. Nettobeloppet visar exponeringen under normala affärsförhållanden i händelse av betalningsinställelse eller insolvens. Finansiella tillgångar och skulder nettoredo visas i balansräkningen när det finns legal rätt att nettoredo visa transaktioner och det finns en avsikt att erlagga likvid netto eller realisera tillgången och erlagga likvid för skulden samtidigt.

2015-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-)/Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	24,8	–	24,8	-1,6	-25,8	-2,6
Skulder						
Derivat	-1,6	–	-1,6	1,6	–	–
Totalt	23,2	–	23,2	0	-25,8	-2,6

2014-12-31	Finansiella tillgångar och skulder som kvittas eller lyder under nettningsavtal					
	Bruttobelopp	Kvittade i balansräkningen	Nettobelopp i balansräkningen	Relaterade belopp som inte kvittas i balansräkningen		
				Ramavtal om nettning	Säkerheter Erhållna (-)/Ställda (+)	Nettobelopp
Tillgångar						
Derivat	2,7	–	2,7	-2,7	–	–
Skulder						
Derivat	-44,9	–	-44,9	2,7	42,5	0,3
Totalt	-42,2	–	-42,2	–	42,5	0,3

41 STÄLLDA SÄKERHETER OCH EVENTUALFÖRPLIKTELSE

	2015-12-31	2014-12-31
För egna skulder ställda säkerheter		
Redovisat värde för finansiella tillgångar som lämnats som säkerhet för försäkringstekniska avsättningar		
Obligationer	2 705,1	2 167,1
Aktier och andelar	101 453,0	92 442,2
Övriga tillgångar	–	–
Summa	104 158,1	94 609,3
Summan ovan utgörs av registerförda tillgångar enligt 6 kap 30§ försäkringsrörelselagen.		
Den försäkringstekniska skulden vilken svarar mot registerförda tillgångar uppgår till	102 939,6	93 682,1
Ansvarsförbindelser	2,5	2,5
Förtida uttag vid 62 års ålder enligt pensionsavtal, 60 (70) procent	4,2	9,4

I händelse av obestånd har försäkringstagarna förmånsrätt i de registerförda tillgångarna. Under rörelsens gång har företaget rätt att föra tillgångar in och ut ur registret så länge som samtliga försäkringsåtaganden är skuldäckta enligt försäkringsrörelselagen.

42 FÖRVÄNTADE ÅTERVINNINGSTIDPUNKTER FÖR TILLGÅNGAR OCH SKULDER

2015-12-31	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	9,8	117,8	127,6
Aktier och andelar i intresseföretag	–	29,2	29,2
Räntebärande värdepapper em av koncernföretag	–	94,3	94,3
Aktier och andelar	–	806,6	806,6
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	344,8	1 430,5	1 775,3
Derivat	20,8	–	20,8
Fondförsäkringstillgångar	4 544,4	96 458,8	101 003,2
Återförsäkrars andel i avsättning för oreglerade skador	2,0	13,9	15,9
Fordringar avseende återförsäkring	–	–	–
Övriga fordringar	407,0	–	407,0
Materiella tillgångar	0,8	2,0	2,8
Kassa och bank	450,2	–	450,2
Upplupna ränte- och hyresintäkter	20,0	–	20,0
Förutbetalda anskaffningskostnader	172,8	886,4	1 059,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	3,5	–	3,5
Summa tillgångar	5 976,1	99 839,5	105 815,6
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	344,8	1 430,6	1 775,4
Avsättning för oreglerade skador	36,1	126,6	162,7
Fondförsäkringsåtaganden	4 544,4	96 457,2	101 001,6
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	–	2,8	2,8
Aktuell skatteskuld	30,3	35,3	65,6
Depåer från återförsäkrare	2,0	13,9	15,9
Övriga avsättningar	–	2,3	2,3
Skulder avseende direktförsäkring	74,0	–	74,0
Skulder avseende återförsäkring	6,6	–	6,6
Derivat	1,6	–	1,6
Övriga skulder	452,7	–	452,7
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	23,2	–	23,2
Summa skulder	5 515,7	98 068,7	103 584,4

2014-12-31	Högst 1 år	Längre än 1 år	Totalt
Tillgångar			
Immateriella tillgångar	7,7	66,2	73,9
Aktier och andelar i intresseföretag	–	26,7	26,7
Räntebärande värdepapper em av koncernföretag	–	–	–
Aktier och andelar	–	640,0	640,0
Obligationer och andra räntebärande värdepapper	–	1 403,1	1 403,1
Derivat	2,1	–	2,1
Fondförsäkringstillgångar	3 931,6	88 042,3	91 973,9
Återförsäkrars andel i avsättning för oreglerade skador	1,9	12,9	14,8
Fordringar avseende återförsäkring	5,3	–	5,3
Övriga fordringar	700,6	–	700,6
Materiella tillgångar	0,6	1,7	2,3
Kassa och bank	263,6	–	263,6
Upplupna ränte- och hyresintäkter	0,7	–	0,7
Förutbetalda anskaffningskostnader	154,1	880,1	1 034,2
Övriga förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	1,6	–	1,6
Summa tillgångar	5 069,8	91 072,9	96 142,8
Skulder			
Livförsäkringsavsättning	–96,4	1 423,5	1 327,1
Avsättning för oreglerade skador	18,4	86,9	105,3
Fondförsäkringsåtaganden	3 931,7	88 318,0	92 249,7
Avsättning för pensioner och liknande förpliktelser	–	4,0	4,0
Aktuell skatteskuld	51,6	–	51,6
Depåer från återförsäkrare	1,9	12,9	14,8
Övriga avsättningar	–	1,0	1,0
Skulder avseende direktförsäkring	88,3	–	88,3
Skulder avseende återförsäkring	–	–	–
Derivat	44,9	–	44,9
Övriga skulder	417,0	–	417,0
Övriga upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	26,9	–	26,9
Summa skulder	4 484,3	89 846,3	94 330,6

Organisation

Länsförsäkringsgruppen består av 23 kundägda lokala länsförsäkringsbolag och den gemensamt ägda Länsförsäkringar AB-koncernen med dotterbolag inom sak-, liv- och fondförsäkring, bank samt djur- och gröda-försäkring.

Länsförsäkringsbolagen har valt att bedriva all sin gemensamma verksamhet i Länsförsäkringar AB-koncernen. Koncernen har fått i uppdrag av länsförsäkringsbolagen att bedriva verksamhet inom områden där stor-skalighet är en avgörande konkurrensfördel. Koncernen ska också producera sådan service som är effektivt att tillhandahålla gemensamt inom Länsförsäkringsgruppen. Detta avser bland annat gemensam utveckling, underhåll, utveckling av det gemensamma varumärket, tjänster såsom juridik, riskkontroll, compliance, säkerhet, personal, kommunikation samt drift, förvaltning och utveckling av gemensamma IT-system.

Den ovan redovisade organisationen av Länsförsäkringars verksamhet innebär att det förekommer ett stort antal interna transaktioner av löpande karaktär och ett antal interna transaktioner av engångskaraktär mellan bolag inom länsförsäkringsgruppen.

Länsförsäkringar Fondlivs transaktioner med närstående 2015

I nedanstående avsnitt lämnas en redogörelse över de väsentliga närstående transaktioner som förekommit under 2015.

1) Länsförsäkringsbolagens distributionsersättning

Länsförsäkringsbolagen förvaltar och administrerar Länsförsäkringar Fondlivs försäkringsprodukter. Länsförsäkringar Fondliv betalar ersättning enligt avtal för dessa tjänster. Ett nytt avtal har tecknats från och med 2015-01-01 och löper tillsvidare. Under 2015 upphörde ersättning för nyförsäljning och utökning i löpande avtal (sk. up-front) i försäljning genom anställda och anknutna säljare. Ersättning utgår för kundvård baserad på kapital under förvaltning, inbetalda premier samt externt inflyttat kapital.

2) Distributionsersättning från Länsförsäkringar Fondförvaltning

Länsförsäkringar Fondförvaltning tillhandahåller enligt gällande samarbetsavtal från 2007 investeringsfonder som är valbara för Länsförsäkringar Fondlivs försäkringskunder. Länsförsäkringar Fondliv erhåller en distributionsersättning på värdet av de andelar i Länsförsäkringar Fondförvaltnings investeringsfonder som förvärvats och innehas av Länsförsäkringar Fondliv. Samarbetsavtalet gäller tillsvidare med sex månaders uppsägningstid.

3) Servicetjänster från Länsförsäkringar AB och till/från Länsförsäkringar Liv AB

Länsförsäkringar Fondliv har köpt tjänster av Länsförsäkringar AB. Servicetjänsterna regleras genom avtal. Avtalen löper med sex månaders uppsägningstid. Länsförsäkringar Fondliv har fakturerat Länsförsäkringar Liv för tjänster avseende livadministration, IT-förvaltning, administration av riskaffären samt riskbedömning och skadereglering. Det avtal som gäller från 2015 inkluderar även fakturering mellan bolagen för kostnader som uppstår i samband med flytt av försäkringskapital mellan bolagen. Ersättningen ska ligga på en nivå som motsvarar vid var tid gällande flyttavgift vid extern flytt från respektive part. Avräkning sker kvartalsvis. Avtalet gäller för tre år med 12 månaders uppsägningstid. Länsförsäkringar Liv fakturerar Länsförsäkringar Fondliv för vissa gemensamma kostnader, detta har dock upphört under tredje kvartalet 2015. Vidare har en överenskommelse om ersättning gjorts för den personal som i och med Länsförsäkringar Livs utläggning av verksamhet till Fondliv övergick i Fondlivs anställning. Prissättningen är baserad på självkostnadsprincipen utifrån en prislista som fastställs årligen.

4) Tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen

Länsförsäkringar Fondliv tillhandahåller tjänstepensioner till anställda inom länsförsäkringsgruppen. Dessa pensionsförmåner grundar sig på avtal på den svenska arbetsmarknaden och premierna är marknadsmässiga.

5) Kapitalförvaltning inom Länsförsäkringar AB och hos externa förvaltare

Länsförsäkringar AB förvaltar Länsförsäkringar Fondlivs placeringstillgångar genom Länsförsäkringars kapitalförvaltning och ett antal externa förvaltare. För förvaltningen betalar Länsförsäkringar Fondliv ersättning i förhållande till Länsförsäkringar Fondlivs andel av kapitalförvaltningsavdelningens faktiska driftskostnad. Ersättningen beräknas till vid varje tidpunkt gällande självkostnadspris enligt beslutade ekonomistyrningsprinciper inom Länsförsäkringar AB-koncernen. För den externa förvaltningen betalar bolagen ersättning med motsvarande belopp och vid samma tidpunkter som Länsförsäkringar AB betalar ersättning till de externa förvaltarna. Avtalet gäller tills vidare med 12 månaders uppsägningstid.

6) Avtal avseende vissa AML-tjänster med Länsförsäkringar Bank AB
Länsförsäkringar Bank AB tillhandahåller vissa tjänster gällande åtgärder för att motverka penningtvätt och finansiering av terrorism. Länsförsäkringar Fondliv betalar ersättning enligt en kostnadsfördelningsprincip vilket fastställs av båda bolagens styrelser.

I efterföljande tabell åskådliggörs de väsentliga närstående transaktioner mellan Länsförsäkringar Fondliv och närstående juridiska personer som redogjorts för ovan.

43 UPPLYSNINGAR OM TRANSAKTIONER MED NÄRSTÄENDE, forts.

Transaktioner mellan Länsförsäkringar Fondliv och närstående bolag

2015				
Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Vederlag	Hänvisning
Distributionsersättning	23 länsförsäkringsbolag	Länsförsäkringar Fondliv AB	584,1	1)
Distributionsersättning för förmedlad fondaffär	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	341,7	2)
Servicetjänster	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	335,7	3)
Servicetjänster	Länsförsäkringar Liv AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	29,3	3)
Servicetjänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Liv AB	192,9	3)
Tjänstepensionspremier till anställda inom Länsförsäkringar	Länsförsäkringar Fondliv AB	Bolag inom länsförsäkringsgruppen	200,2	4)
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	12,3	5)

Fordran och skuld på närstående

	Länsförsäkringar Fondlivs fordran	Länsförsäkringar Fondlivs skuld
Länsförsäkringsbolag	–	47,8
Länsförsäkringar AB	61,4	33,0
Länsförsäkringar Liv AB	117,9	41,3
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	29,6	–
Länsförsäkringar Bank AB	1,0	0,1
Länsförsäkringar Sak AB	1,9	0,8

2014

Karaktär	Bolag som erhållit	Bolag som erlagt	Vederlag	Hänvisning
Distributionsersättning	23 länsförsäkringsbolag	Länsförsäkringar Fondliv AB	557,6	1)
Distributionsersättning för förmedlad fondaffär	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	287,4	2)
Servicetjänster	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	308,8	3)
Servicetjänster	Länsförsäkringar Liv AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	24,9	3)
Servicetjänster	Länsförsäkringar Fondliv AB	Länsförsäkringar Liv AB	182,5	3)
Tjänstepensionspremier till anställda inom Länsförsäkringar	Länsförsäkringar Fondliv AB	Bolag inom länsförsäkringsgruppen	176,4	4)
Kapitalförvaltning	Länsförsäkringar AB	Länsförsäkringar Fondliv AB	16,5	5)

Fordran och skuld på närstående

	Länsförsäkringar Fondlivs fordran	Länsförsäkringar Fondlivs skuld
Länsförsäkringsbolag	0,7	60,5
Länsförsäkringar AB	55,7	29,5
Länsförsäkringar Liv AB	79,6	16,0
Länsförsäkringar Fondförvaltning AB	27,0	–
Länsförsäkringar Bank AB	51,0	–
Länsförsäkringar Sak AB	–	0,2

Stockholm den 2 mars 2016

Sten Dunér
Styrelseordförande

Anders Östryd
Styrelseledamot

Fredrik Bergström
Styrelseledamot

Anna-Greta Lund Niemann
Styrelseledamot

Beatrice Kämpe Nikolausson
Styrelseledamot

Sune Nilsson
Styrelseledamot

Olof Wogén
Styrelseledamot

Bitte Franzén Molander
Arbetsagarrepresentant

Kristina Padel Roström
Arbetsagarrepresentant

Tua Holgersson
Verkställande direktör

Min revisionsberättelse har lämnats den 2 mars 2016.

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Revisionsberättelse

Till årsstämman i Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ), org. nr 516401-8219

Rapport om årsredovisningen

Jag har utfört en revision av årsredovisningen för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar för årsredovisningen

Det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för att upprätta en årsredovisning som ger en rättvisande bild enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och för den interna kontroll som styrelsen och verkställande direktören bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att uttala mig om årsredovisningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing och god revisionsssed i Sverige. Dessa standarder kräver att jag följer yrkesetiska krav samt planerar och utför revisionen för att uppnå rimlig säkerhet att årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter.

En revision innefattar att genom olika åtgärder inhämta revisionsbevis om belopp och annan information i årsredovisningen. Revisorn väljer vilka åtgärder som ska utföras, bland annat genom att bedöma riskerna för väsentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller på fel. Vid denna riskbedömning beaktar revisorn de delar av den interna kontrollen som är relevanta för hur bolaget upprättar årsredovisningen för att ge en rättvisande bild i syfte att utforma granskningsåtgärder som är ändamålsenliga med hänsyn till omständigheterna, men inte i syfte att göra ett uttalande om effektiviteten i bolagets interna kontroll. En revision

innefattar också en utvärdering av ändamålsenligheten i de redovisningsprinciper som har använts och av rimligheten i styrelsens och verkställande direktörens uppskattningar i redovisningen, liksom en utvärdering av den övergripande presentationen i årsredovisningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Enligt min uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med lagen om årsredovisning i försäkringsföretag och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ)s finansiella ställning per den 31 december 2015 och av dess finansiella resultat och kassaflöden för året enligt lagen om årsredovisning i försäkringsföretag. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

Jag tillstyrker därför att årsstämman fastställer resultaträkningen och balansräkningen.

Rapport om andra krav enligt lagar och andra författningar

Utöver min revision av årsredovisningen har jag även utfört en revision av förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust samt styrelsens och verkställande direktörens förvaltning för Länsförsäkringar Fondliv Försäkringsaktiebolag (publ) för år 2015.

Styrelsens och verkställande direktörens ansvar

Det är styrelsen som har ansvaret för förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust, och det är styrelsen och verkställande direktören som har ansvaret för förvaltningen enligt aktiebolagslagen.

Revisorns ansvar

Mitt ansvar är att med rimlig säkerhet uttala mig om förslaget till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust och om förvaltningen på grundval av min revision. Jag har utfört revisionen enligt god revisionsssed i Sverige.

Som underlag för vårt uttalande om styrelsens förslag till dispositioner beträffande bolagets vinst eller förlust har vi granskat om förslaget är förenligt med aktiebolagslagen.

Som underlag för mitt uttalande om ansvarsfrihet har jag utöver min revision av årsredovisningen granskat väsentliga beslut, åtgärder och förhållanden i bolaget för att kunna bedöma om någon styrelseledamot eller verkställande direktören är ersättningsskyldig mot bolaget. Jag har även granskat om någon styrelseledamot eller verkställande direktören på annat sätt har handlat i strid med aktiebolagslagen, lagen om årsredovisning i försäkringsföretag eller bolagsordningen.

Jag anser att de revisionsbevis jag har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för mina uttalanden.

Uttalanden

Jag tillstyrker att årsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Stockholm den 2 mars 2016

Gunilla Wernelind
Auktoriserad revisor

Styrelse och revisor

Sten Dunér ¹

Styrelsens ordförande. Född 1951. Vd Länsförsäkringar AB. Invald: 2011.

Utbildning: Civilekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande i Länsförsäkringar Sak, Länsförsäkringar Bank, ledamot Länsförsäkringar Liv, Svensk Försäkring, Försäkringsbranschens Arbetsgivarorganisation European Alliance Partners Company AG och Fastighets AB Balder. **Tidigare erfarenhet:** CFO och andra chefsbefattningar inom Länsförsäkringar AB.

Fredrik Bergström ²

Född 1970. Vd Länsförsäkringar Stockholm. Invald: 2014. **Utbildning:** Civilekonom Uppsala Universitet. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Mäklarservice AB, styrelseledamot Enebybergs Tennis AB och Stiftelsen Hållbara Hav. **Tidigare erfarenhet:** Chef affärsområde Konsument SBAB, Distributionschef Ifs privataffär i Sverige samt andra befattningar inom If Skadeförsäkring AB och Dial Försäkrings AB.

Anna-Greta Lundh Niemann ³

Född 1955. Vd Länsförsäkringar Södermanland. Invald: 2015. **Utbildning:** Ekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Södermanland, Agria Djurförsäkring, Eskilstunakuriren, Almi Invest Östra mellansverige. **Tidigare erfarenhet:** Marknadsdirektör Länsförsäkringar AB 1997–2000, styrelseledamot Agria International.

Beatrice Kämpe Nikolausson ⁴

Född 1972. Vd Länsförsäkring Kronoberg. Invald: 2014. **Utbildning:** Civilekonom och magisterexamen i ekonomi, Linnéuniversitetet, Cardiff Business School Bachelor Majors: Accounting and Finance. Bachelor Minors: Banking and Finance. Master Majors: Accounting, Behaviour and Organisation. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsgården AB, Hjalmar Petri, ledamot Länsförsäkring Kronoberg, Länsförsäkringar Gruppliv, LF Affärsservice Sydost, T-emballage. Ledamot Micki Leksaker. **Tidigare erfarenhet:** Redovisningschef, Ekonomidirektör och Produktivitetsschef, Södra Cell, Inköps- och logistikdirektör, Södra Skogsägarna, Vd Alstom AQCS, Vd Munksjö Aspa Bruk.

Sune Nilsson ⁵

Född 1953. Invald: 2015. **Utbildning:** Gymnasieekonom. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Länsförsäkringar Göteborg & Bohuslän, Almi Väst AB, Holisticon AG Hamburg. Ledamot Länsförsäkringar Fondliv, Sigma AB, Incip AB, Aptic AB. **Tidigare erfarenhet:** Koncernchef Sigma AB, Mandator. CEO nBit Affärssystem AB, Postnet AB.

REVISOR

Gunilla Wernelind

Ordinarie, vald av bolagsstämman.
Auktoriserad revisor, KPMG.

Styrelse, forts.

Olof Wogén ⁶

Född 1958. Riskchef Lantmännen Invald: 2012. **Utbildning:** Civilekonom Handelshögskolan Stockholm, MBA Warwick Business School. **Övriga styrelseuppdrag:** Ordförande Lantmännen Pensionsstiftelse Grodden, Fastighets AB Grodden med dotterbolag, Lantmännen Finans AB, Ledamot Lantmännen Fastigheter AB, Dirual AG samt Länsförsäkringar Livs Försäkringstagarförening. **Tidigare erfarenhet:** Finansdirektör Södra Skogsägarna.

Anders Östryd ⁷

Född 1953. Ordförande FPK (försäkringsbranschens pensionskassa), styrelseledamot Länsförsäkringar Skåne. Invald: 2011. **Tidigare erfarenhet:** Ordförande Nordben Life and Pension Ins Co Ltd Guernsey, Euroben Life and Pension LTD Irland och Länsförsäkringar Fastighetsförmedling, ledamot Länsförsäkringar Liv, SPP Liv, Handelsbanken Liv, Vd SPP Liv, Vd Länsförsäkringar Östgöta.

ARBETSTAGARREPRESENTANTER

Bitte Franzén Molander ⁸

Född 1961. Systemspecialist. Invald: 2016. **Utbildning:** Beteendevetenskapliga linjen. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Liv AB, Länsförsäkringar Fondförvaltning AB. **Tidigare erfarenhet:** Mångårig erfarenhet av liv- och pensionsförsäkringsbranschen.

Kristina Padel Roström ⁹

Född 1963. Produktspecialist. Invald: 2015. **Övriga styrelseuppdrag:** Länsförsäkringar Liv. **Tidigare erfarenhet:** Redovisningsekonom Skandia International, livadministratör Länsförsäkringar Liv, verksamhetsutvecklare Swedbank Försäkring.

Suppleant: Susanne Lindberg.

Ledning

Tua Holgersson

Vd.

Mattias Nordin

CFO.

Mats Wester

Chef Affärsutveckling och Position.

Susanna Malmsten

Chef Verksamhetsutveckling och Förvaltningsstyrning.

Lotta Lewing

Chef Försäljning.

Mats Pålsson

Chef Livservice.

Markus Sjöström

Chef Aktuarieavdelningen.

Ingrid Wrebo

Chef Erbjudande & Produkt.

Adress

Länsförsäkringar Fondliv

106 50 Stockholm

Besök: Tegeluddsvägen 11-13

Tfn: 08-588 400 00

E-post: info@lansforsakringar.se

Produktion: Länsförsäkringar Fondliv i samarbete med Hallvarsson & Halvarsson.
Foto: Länsförsäkringars bildbank, Johnér. Tryck: GöteborgsTryckeriet. Vi trycker på det miljövänliga.

